

## B&W Adviesnota

**Onderwerp** Actualisatie Controleprotocol  
Actualisatie Financiële Verordening  
Vaststellen Intern Controleplan 2025

**Zaaknummer**

**B&W datum** 14 oktober 2025

**Naam steller** Medewerker team Kwaliteit

**Teammanager** Teammanager team Kwaliteit

**Portefeuillehouder** Wim de Schryver

### Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met Wim de Schryver op 6 oktober 2025

### Openbaarheid

Ja, na het informeren van betrokkenen.

### Bevoegd orgaan

Controleprotocol en Financiële Verordening

Raad

Ter besluitvorming aanbieden aan Raad op 9 december 2025

Intern Controleplan

B&W

Ter advisering aanbieden aan de auditcommissie op 3 december 2025

---

## Advies

De raad voor te stellen:

- 1 Het herziene controleprotocol, zoals toegevoegd in bijlage, vast te stellen;
- 2 Het controleprotocol, vastgesteld op 20 december 2016, in te trekken;
- 3 Het verantwoordingspercentage in de rechtmatigheidsverantwoording van het college vast te stellen op 2%;
- 4 De herziene financiële verordening, zoals toegevoegd in bijlage, vast te stellen;
- 5 De financiële verordening, vastgesteld op 6 februari 2024, in te trekken.

Het college voor te stellen om:

- 6 Het intern controleplan voor 2025 vast te stellen.

## Inleiding

Vanaf verslagjaar 2025 gelden nieuwe regels voor de begroting, verantwoording en accountantscontrole bij gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen hebben vooral gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording en de wijze waarop de accountant de jaarrekening beoordeelt.

Vanaf nu is dit wettelijk vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Er is

geen verwijzing naar Kadernota Rechtmatigheid meer nodig in de standaardtekst rechtmatigheidsverantwoording.

## Beoogd resultaat

- 1 Een actueel Controleprotocol als goede basis ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole door de accountant, het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en het financiële beheer zoals uitgeoefend door of namens het college.
- 2 Een actuele Financiële Verordening die in overeenstemming is met de relevante wet- en regelgeving.
- 3 Een vastgesteld intern controleplan voor 2025.

## Argumenten

- 1 In het controleprotocol is invulling gegeven aan de gevolgen van de wijzigingen in het BBV en BADO:
  - a. in de verantwoordingsgrens, deze is vastgelegd op **maximaal 2%** van de lasten (**exclusief** mutaties en reserves), waar eerder de grens op 3% lag.
  - b. daarnaast is in artikel 2 van het BADO de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole veranderd in 2% voor **afwijkingen én onzekerheden bij elkaar opgeteld**. De gecombineerde norm geeft minder speelruimte met een risico op meer niet-goedkeurende verklaringen.

## Overzichtstabel wijzigingen

| Onderwerp                               | Was                                                                                                     | Is                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Percentage voor de materialiteit        | 1%                                                                                                      | 2%                                                                                                                                 |
| Omvangsbasis voor de materialiteit      | De totale lasten, <b>inclusief</b> stortingen in de reserves                                            | De totale lasten, <b>exclusief</b> stortingen in de reserves                                                                       |
| Grens voor onzekerheden                 | Materialiteit op basis van 3% van de omvangsbasis.                                                      | Materialiteit van 2% van de omvangsbasis.                                                                                          |
| Afweging van de fouten en onzekerheden  | Omvang van de fouten en onzekerheden afzonderlijk te toetsen aan hun eigen grensbedrag (materialiteit). | Omvang van de fouten en onzekerheden moet gezamenlijk (bij elkaar opgeteld) worden getoetst aan één grensbedrag, de materialiteit. |
| Percentage voor de verantwoordingsgrens | 1% - 3%                                                                                                 | 2%                                                                                                                                 |

Bron: VNG, 15 juli 2025

## Voorbeeld gevolg (uitgaande van tolerantie op 2%)

| Tot en met 2024                      |              | Vanaf 2025                                           |              |
|--------------------------------------|--------------|------------------------------------------------------|--------------|
| Totale lasten:                       | 169.608      | Totale lasten:                                       | 169.608      |
| Mutaties aan reserves:               | 449          | Mutaties reserves geen onderdeel meer van grondslag! | 449          |
| Grondslag (incl. reserves):          | 169.608      | Grondslag (excl. reserves):                          | 169.160      |
| <b>Tolerantie fouten (1%):</b>       | <b>1.696</b> | <b>Gecombineerde tolerantie (2%):</b>                | <b>3.383</b> |
| <b>Tolerantie onzekerheden (3%):</b> | <b>5.088</b> |                                                      |              |

2 Het huidige controleprotocol dient bij vaststelling van de herziene versie te worden ingetrokken.

3 Wij adviseren voor het verslagjaar 2025 een verantwoordingspercentage van 2% te hanteren.

Hierbij sluiten we aan bij de wetswijzigingen en maken we tegelijkertijd zoveel mogelijk gebruik van de speelruimte die nog mogelijk is.

4 De aanpassingen in het controleprotocol zijn daarmee ook verwerkt in de financiële verordening.

De financiële verordening en het controleprotocol houden onderling verband en sluiten met deze herziening op elkaar aan. Dus ook in de financiële verordening is aanpassing van artikel 10 lid 2 en de toelichting van artikel 10 noodzakelijk vanwege deze wijzigingen in BBV en BADO per 1-1-2025. Wijzigingen in de controleverordening blijken niet benodigd.

5 De huidige financiële verordening dient bij vaststelling van de herziene versie te worden ingetrokken.

6 Jaarlijks dient het college het intern controleplan vast te stellen, zo ook voor dit jaar 2025.

Hiermee voldoen we aan de financiële verordening en willen we de rechtmatigheidsverantwoording onderbouwen.

## **Kanttekeningen of risico's**

n.v.t.

## **Communicatie**

Het controleprotocol en de financiële verordening worden in de vergadering van de auditcommissie van 3 december a.s. aangeboden. Volgens de verordening op de auditcommissie heeft de auditcommissie een adviserende taak hierover aan de gemeenteraad.

De actuele verordeningen/ regelingen zijn, op het moment van inwerkingtreding, digitaal raadpleegbaar via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl).

## **Financiële gevolgen**

n.v.t.

## **Vervolgtraject besluitvorming**

n.v.t.

## **Evaluatie**

n.v.t.

## **Bijlagen**

- 1- Controleprotocol
- 2- Financiële Verordening
- 3- Intern Controleplan 2025

## **Naslagwerk**

Hierbij de link naar informatie over de wijzigingen in het BBV en BADO:

De gewijzigde besluiten zijn op 16 april 2025 gepubliceerd in het [Staatsblad](#).  
BBV [wetten.nl - Regeling - Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten - BWBR0014606](#)

---

**Onderwerp**      *Actualisatie Controleprotocol en Financiële Verordening*

---

|                   |                 |                           |                           |
|-------------------|-----------------|---------------------------|---------------------------|
| <b>Zaaknummer</b> |                 | <b>Steller</b>            | Medewerker team Kwaliteit |
|                   |                 | <b>Team</b>               | Kwaliteit                 |
| <b>Raad datum</b> | 9 december 2025 | <b>Teammanager</b>        | Teammanager Kwaliteit     |
|                   |                 | <b>Portefeuillehouder</b> | Wim de Schryver           |

---

**Openbaarheid**

Ja, Per direct.

**Ter advisering/kennisneming/bespreking**

Ter bespreking

---

**Voorstel**

- 1 Het herziene controleprotocol, zoals toegevoegd in bijlage, vast te stellen
- 2 Het controleprotocol, vastgesteld op 20 december 2016, in te trekken
- 3 Het verantwoordingspercentage in de rechtmatigheidsverantwoording van het college vast te stellen op 2%
- 4 De herziene financiële verordening, zoals toegevoegd in bijlage, vast te stellen
- 5 De financiële verordening, vastgesteld op 6 februari 2024, in te trekken

# Raadsvoorstel

## Inleiding

Vanaf verslagjaar 2025 gelden nieuwe regels voor de begroting, verantwoording en accountantscontrole bij gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen hebben vooral gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording en de wijze waarop de accountant de jaarrekening beoordeelt.

Vanaf nu is dit wettelijk vastgelegd in BBV en BADO. Er is geen verwijzing naar Kadernota Rechtmatigheid meer nodig in de standaardtekst rechtmatigheidsverantwoording.

## Beoogd resultaat

- 1 Een actueel Controleprotocol als goede basis ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole door de accountant, het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en het financiële beheer zoals uitgeoefend door of namens het college.
- 2 Een actuele Financiële Verordening die in overeenstemming is met de relevante wet- en regelgeving.
- 3 Een vastgesteld intern controleplan voor 2025.

## Argumenten

- 1 In het controleprotocol is invulling gegeven aan de gevolgen van de wijzigingen in het BBV en BADO:
  - a. in de verantwoordingsgrens, deze is vastgelegd op **maximaal 2%** van de lasten (**exclusief** mutaties en reserves), waar eerder de grens op 3% lag.
  - b. daarnaast is in artikel 2 van het BADO de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole veranderd in 2% voor **afwijkingen én onzekerheden bij elkaar opgeteld**. De gecombineerde norm geeft minder speelruimte met een risico op meer niet-goedkeurende verklaringen.

## Overzichtstabel wijzigingen

| Onderwerp                               | Was                                                                                                     | Is                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Percentage voor de materialiteit        | 1%                                                                                                      | 2%                                                                                                                                 |
| Omvangsbasis voor de materialiteit      | De totale lasten, <b>inclusief</b> stortingen in de reserves                                            | De totale lasten, <b>exclusief</b> stortingen in de reserves                                                                       |
| Grens voor onzekerheden                 | Materialiteit op basis van 3% van de omvangsbasis.                                                      | Materialiteit van 2% van de omvangsbasis.                                                                                          |
| Afweging van de fouten en onzekerheden  | Omvang van de fouten en onzekerheden afzonderlijk te toetsen aan hun eigen grensbedrag (materialiteit). | Omvang van de fouten en onzekerheden moet gezamenlijk (bij elkaar opgeteld) worden getoetst aan één grensbedrag, de materialiteit. |
| Percentage voor de verantwoordingsgrens | 1% - 3%                                                                                                 | 2%                                                                                                                                 |

Bron: VNG, 15 juli 2025

# Raadsvoorstel

**Voorbeeld gevolg** (uitgaande van tolerantie op 2%)

| Tot en met 2024                      |              | Vanaf 2025                                           |              |
|--------------------------------------|--------------|------------------------------------------------------|--------------|
| Totale lasten:                       | 169.608      | Totale lasten:                                       | 169.608      |
| Mutaties aan reserves:               | 449          | Mutaties reserves geen onderdeel meer van grondslag! | 449          |
| Grondslag (incl. reserves):          | 169.608      | Grondslag (excl. reserves):                          | 169.160      |
| <b>Tolerantie fouten (1%):</b>       | <b>1.696</b> | <b>Gecombineerde tolerantie (2%):</b>                | <b>3.383</b> |
| <b>Tolerantie onzekerheden (3%):</b> | <b>5.088</b> |                                                      |              |

*Bedragen x € 1.000,-*

*Bron begroting 2025 Gemeente Venray*

2 Het huidige controleprotocol dient bij vaststelling van de herziene versie te worden ingetrokken.

3 Wij adviseren voor het verslagjaar 2025 een verantwoordingspercentage van 2% te hanteren. Hierbij sluiten we aan bij de wetswijzigingen en maken we tegelijkertijd zoveel mogelijk gebruik van de speelruimte die nog mogelijk is.

4 De aanpassingen in het controleprotocol zijn daarmee ook verwerkt in de financiële verordening. De financiële verordening en het controleprotocol houden onderling verband en sluiten met deze herziening op elkaar aan. Dus ook in de financiële verordening is aanpassing van artikel 10 lid 2 en de toelichting van artikel 10 noodzakelijk vanwege deze wijzigingen in BBV en BADO per 1-1-2025. Wijzigingen in de controleverordening blijken niet benodigd.

5 De huidige financiële verordening dient bij vaststelling van de herziene versie te worden ingetrokken.

## Kanttelingen en risico's

n.v.t.

## Communicatie

De actuele verordeningen/ regelingen zijn, op het moment van inwerkingtreding, digitaal raadpleegbaar via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl).

## Financiële gevolgen

n.v.t.

## Vervolgtraject besluitvorming

n.v.t.

## Evaluatie

n.v.t.

## Bijlagen

- 1- Controleprotocol
- 2- Financiële Verordening

## Naslagwerk

Hierbij de link naar informatie over de wijzigingen in het BBV en BADO:

De gewijzigde besluiten zijn op 16 april 2025 gepubliceerd in het [Staatsblad](http://Staatsblad.nl).

BBV [wetten.nl](http://wetten.nl) - [Regeling - Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten - BWBR0014606](#)

---

**Onderwerp**

Actualisatie Controleprotocol en Financiële Verordening

**Datum** 9 december 2025

**Pagina** 1 van 1

---

**De raad van Venray,**

gelezen het advies van B en W,

gelezen het advies van de commissie,

**besluit:**

- 1 Het herziene controleprotocol, zoals toegevoegd in bijlage, vast te stellen
- 2 Het controleprotocol, vastgesteld op 20 december 2016, in te trekken
- 3 Het verantwoordingspercentage in de rechtmatigheidsverantwoording van het college vast te stellen op 2%
- 4 De herziene financiële verordening, zoals toegevoegd in bijlage, vast te stellen
- 5 De financiële verordening, vastgesteld op 6 februari 2024, in te trekken

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 december 2025

De griffier,

S.A. Boere

## Controleprotocol

CONTROLEPROTOCOL VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE OP DE JAARREKENING VAN DE  
GEMEENTE VENRAY 2025-2027

*Aanpassing per 1-1-2025 i.v.m. wettelijke wijziging tolerantiegrenzen BBV en BADO. Zie 'Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstolerantie'*

## Inhoud

|     |                                                    |   |
|-----|----------------------------------------------------|---|
| 1   | Inleiding .....                                    | 3 |
| 2   | Doelstelling .....                                 | 3 |
| 3   | Wettelijk kader .....                              | 3 |
| 4   | Algemene uitgangspunten voor de controle .....     | 3 |
| 4.1 | Uitleg begrippen.....                              | 4 |
| 5   | Goedkeurings- en rapporteringstolerantie .....     | 4 |
| 5.1 | Goedkeuringstolerantie .....                       | 4 |
| 5.2 | Verantwoordingsgrens .....                         | 5 |
| 5.3 | Rapporteringstolerantie .....                      | 5 |
| 6   | Reikwijdte rechtmatigheidscontrole .....           | 6 |
| 7   | Verantwoording specifieke uitkeringen (SiSa) ..... | 7 |
| 8   | Communicatie- en rapportagemomenten .....          | 8 |
| 8.1 | Interim-controles .....                            | 8 |
| 8.2 | Rapport van bevindingen.....                       | 8 |
| 8.3 | Accountantsverklaring.....                         | 8 |

## **1 Inleiding**

In artikel 213 van de Gemeentewet is opgenomen dat iedere gemeente een controleverordening dient op te stellen. In het verlengde van de controleverordening is dit controleprotocol opgesteld. In dit protocol wordt door de raad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole, het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en het financiële beheer zoals uitgeoefend door of namens het college.

Het controleprotocol wordt geactualiseerd als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. De huidige actualisatie, per 1-1-2025, is nodig door de wettelijke wijziging van de tolerantiegrenzen vanuit BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) en BADO (Besluit accountantscontrole decentrale overheden), zie ook het onderdeel 'goedkeurings- en rapporteringstolerantie'.

## **2 Doelstelling**

Dit nieuwe controleprotocol voor 2025 tot en met 2027 (en eventuele verlengingsopties) heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole.

## **3 Wettelijk kader**

In artikel 213 (lid 2) van de Gemeentewet staat dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst voor de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor de te hanteren goedkeuringstoleranties- en rapporteringstoleranties.

## **4 Algemene uitgangspunten voor de controle**

Op 27-02-2024 is op basis van een Europese aanbesteding een raamovereenkomst gesloten met PricewaterhouseCoopers Accountants NV te Eindhoven voor de controlewerkzaamheden van de boekjaren 2024 tot en met 2027, met een optie van verlenging maximaal 4 maal 1 jaar.

De accountantscontrole van de jaarrekening is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

De accountant stelt de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording vast over:

- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen die in het jaarlijks vast te stellen normenkader zijn opgenomen, voor zover dit de besluitvorming van de raad betreft inzake het financieel beheer;
- de informatie in de rechtmatigheidsverklaring van het college;

- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 GW (in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wet en normering topinkomens WNI).

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 GW, alsmede de uitgangspunten van de Commissie BBV, aanwijzingen die volgen uit het BADO en de Controle –en Overige Standaarden (COS genoemd) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

## **4.1 Uitleg begrippen**

In deze paragraaf volgt een uitleg van de belangrijkste begrippen en hun betekenis.

### *Getrouwheid*

Bij de controle van de getrouwheid gaat de accountant na of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten, als de grootte en samenstelling van het vermogen. Een getrouw beeld houdt in dat de uitkomsten van het gevoerde financieel beheer getrouw in de jaarrekening worden weergegeven, waarbij rekening is gehouden met het doel waarvoor de verantwoording is opgesteld. In het geval van de gemeente is het doel van de jaarrekening het afleggen van verantwoording aan de raad over de realisatie van de begroting. Een getrouw beeld impliceert dat de jaarrekening niet zodanige fouten en/of onzekerheden bevat dat het oordeel van de gebruiker (de gemeenteraad) beïnvloed wordt.

### *Rechtmatigheid*

Met ingang van boekjaar 2023 is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) dat "de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen", dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen".

## **5 Goedkeurings- en rapporteringstolerantie**

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling. De controle wordt zo ingericht dat er voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording.

### **5.1 Goedkeuringstolerantie**

De goedkeuringsgrens is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle aangeeft, die in de jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. In het BADO zijn minimumeisen voor de te hanteren goedkeuringstoleranties bij de controle van de jaarrekening voorgeschreven.

De gemeenteraad mag de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen. Dit moet dan bij dit controleprotocol worden vastgesteld door de raad en worden toegelicht in de controleverklaring. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

*Vanaf jaarrekening 2025 zijn in het BADO en het BBV wetswijzigingen gepubliceerd voor de rechtmatigheidsverantwoording en goedkeuringstolerantie. Door de aanpassingen is de rechtmatigheidsverantwoording wettelijk verankerd. Daarnaast is in artikel 2 van het BADO de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole veranderd in 2%, voor afwijkingen én onzekerheden bij elkaar opgeteld.*

*Als basis voor het berekenen van de goedkeuringstolerantie wordt uitgegaan van de totale lasten, **exclusief** toevoegingen aan de reserves.*

In de onderstaande tabel staan de minimumeisen voor de goedkeuringstolerantie.

| Goedkeuringstolerantie                                                       | Goedkeurend | Bij overschrijding                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------|-------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Fouten in de jaarrekening +<br>Onzekerheden in de controle<br><br>(% lasten) | ≤ 2%        | 2-4%: oordeel met beperking<br>>4%: afkeuring of oordeelsonthouding<br>(volgens BADO) |

Tabel: goedkeuringstoleranties

De accountant volgt het BADO en stelt de grensbedragen vast aan de hand van de definitief vastgestelde jaarrekening.

## 5.2 Verantwoordingsgrens

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de verantwoordingsgrens onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd:

De verantwoordingsgrens is een vastgesteld bedrag, een percentage van de totale lasten van een gemeente, boven welk het college financiële fouten of onduidelijkheden moet melden in de rechtmatigheidsverantwoording aan de gemeenteraad.

De verantwoordingsgrens is vastgelegd op maximaal 2% van de lasten (exclusief mutaties en reserves), waar eerder de grens op 3% lag.

## 5.3 Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie(s) is een bedrag dat gelijk is aan, of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van het bedrag van de rapporteringstolerantie(s) vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen.

Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

De gemeente Venray heeft zich geconformeerd aan het voorstel van de accountant om de rapporteringstolerantie te berekenen door 0,10% te rekenen over de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves.

De accountant heeft zelf ook een verantwoordelijkheid bij de weging van de invulling van de controle en de rapportage. Als een afwijking relevant is voor de oordeelsvorming en het bedrag ligt beneden de rapporteringstolerantie, dan wordt ook daarover door de accountant gerapporteerd.

## **6 Reikwijdte rechtmatigheidscontrole**

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen zijn in het Normenkader. Het Normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad.

De controle op rechtmatigheid is uitsluitend van toepassing voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.

De Commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. De standaardtekst zal door de gemeente opgenomen worden in de jaarrekening.

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- 1 Begrotingscriterium;
- 2 Voorwaardencriterium;
- 3 Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O).

### *1. Het begrotingscriterium*

Het begrotingscriterium wordt in de toelichting op het BBV als volgt omschreven:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.”

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de raad is gerespecteerd. Dit houdt in dat de financiële beheers handelingen moeten passen binnen de door de raad vastgestelde begroting, inclusief toelichtingen en begrotingswijzigingen.

Alleen een begrotingsoverschrijding die onrechtmatig is wordt vermeld in de rechtmatigheidsverantwoording. Uitgangspunten voor verschillende situaties die mogelijk zijn bij begrotingsafwijkingen zijn opgenomen in artikel 5 en 12 van de Financiële Verordening van de gemeente.

## *2. Het voorwaarden criterium*

Besteding en inning van gelden door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de (eigen) gemeentelijke regelgeving, of met andere woorden: het voorwaarden criterium.

De precieze invulling verschilt per wet, regeling en verordening. De voorwaarden hebben over het algemeen betrekking op:

Recht, hoogte en duur (onderdeel financiële rechtmatigheid)

- Omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project
- De heffing- en/of declaratiegrondslag
- Normbedragen

Overige aspecten (geen onderdeel financiële rechtmatigheid)

- De bevoegdheden
- Administratieve bepalingen
- Het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken
- Aan het houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.

## *3. Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium*

Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium) kan het best uitgelegd worden door de begrippen afzonderlijk te beschrijven.

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van informatie betreft een bewuste misleiding om een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. In een dergelijke situatie is sprake van misbruik. Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties.

Bij oneigenlijk gebruik van overheidsgelden wordt feitelijk gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving. Daarmee zijn dergelijke handelingen niet onrechtmatig. Wel is sprake van het in strijd handelen met het doel en de strekking van de wet- en regelgeving. Indien de wet- en regelgeving oneigenlijk gebruik mogelijk maakt ('de mazen van de wet') is het blijkbaar noodzakelijk dat de wet- en regelgeving wordt aangepast en/of wordt duidelijker toegelicht. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving. Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet.

De gemeente Venray heeft haar beleid op het gebied van misbruik en oneigenlijk verwoord in de nota Misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen.

# **7 Verantwoording specifieke uitkeringen (SiSa)**

In de jaarrekening legt de gemeente ook verantwoording af over specifieke uitkeringen (subsidies en bijdragen) die vallen onder SiSa. Jaarlijks publiceert het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het overzicht welke specifieke ontvangen subsidies en bijdragen vanuit het Rijk en de provincie onder de SiSa moeten worden opgenomen. De accountant controleert de verantwoordingen op fouten en onzekerheden en rapporteert hierover in het accountantsverslag.

Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) schrijft rapporterings-toleranties voor de SiSa voor. In de onderstaande tabel staan de rapporteringstoleranties voor de SiSa.

| <b>Financiële omvang specifieke uitkering</b> | <b>Rapporteringstolerantie</b> |
|-----------------------------------------------|--------------------------------|
| ≤ € 125.000                                   | € 12.500                       |
| € 125.000 - € 1.000.000                       | 10 % van de financiële omvang  |
| > € 1.000.000                                 | € 125.000                      |

Voor de goedkeuringstoleranties zijn geen voorschriften. De verantwoording van de specifieke uitkeringen is een onderdeel van de jaarrekening. Daarom hanteert de raad dezelfde goedkeuringstoleranties voor de SiSa die ook voor de overige onderdelen van de jaarrekening gelden.

## **8 Communicatie- en rapportagemomenten**

Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant en de auditcommissie. De auditcommissie is samengesteld uit raadsleden met als adviseurs de portefeuillehouder financiën (op afroep; afhankelijk van het onderwerp), de concerncontroller, de gemeentesecretaris (op afroep; afhankelijk van het onderwerp) en de accountant. Secretaris van de commissie is de raadsgriffier.

### **8.1 Interim-controles**

In de tweede helft van elk boekjaar wordt door de accountant de interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten daarvan wordt een managementletter uitgebracht. Bestuurlijk relevante zaken worden – op grond van de overeengekomen rapportagewensen - ook aan de gemeenteraad gerapporteerd.

### **8.2 Rapport van bevindingen**

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een rapport van bevindingen uitgebracht aan de Raad en in afschrift aan het College van Burgemeester en Wethouders. In het rapport van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie.

Inhoud van rapport van bevindingen: controle op de getrouwheid van de jaarrekening en een oordeel over de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen. Daarnaast resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringstolerantie. Relatie tussen de controletolerantie ingevolge controleverordening en de feitelijke bevindingen.

### **8.3 Accountantsverklaring**

In de accountantsverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst omtrent de getrouwheid van de jaarrekening weergegeven. Deze accountantsverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het College van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

## **Financiële verordening gemeente Venray**

*De raad van de gemeente Venray;*

*gelezen het advies van B en W van 14 oktober 2025,*

*gelezen het advies van de auditcommissie d.d. 3 december 2025,*

*gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;*

***besluit vast te stellen de volgende verordening:***

## **Financiële verordening gemeente Venray**

### **Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen**

#### **Artikel 1. Begripsbepaling**

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Netto schuld: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak wordt verstaan het totaal van langlopende uitzettingen, vorderingen, liquide middelen en overlopende activa;
- b. Overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt;
- c. Financiële organisatie: het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werkingen van de bestuurlijke en ambtelijke informatievoorziening.
- d. Financieel beheer: het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en het uitoefenen van rechten van de gemeente Venray.
- e. Rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het college waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.
- f. Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- g. Taakvelden: een samenvattend geheel van taken en activiteiten onder een programma, volgens het taakveldenoverzicht zoals opgenomen in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

- h. Onvoorzienbaar: een onverwachte gebeurtenis of een niet vooruit te berekenen/bepalen voorstel.
- i. Onontkoombaar:
  - een wettelijke verplichting, contract of overeenkomst;
  - een uitgave waarbij uitstel leidt tot aansprakelijkheid;
  - de ontwikkeling/gebeurtenis kan niet vermeden worden/er is geen alternatief;
  - of er is sprake van een zwaarwegende politieke toezegging/politiek belang.
- j. Onuitstelbaar: niet verschuifbaar in de tijd (tot het volgende begrotingsjaar), dat wil zeggen tot de volgende ronde van integrale afweging.
- k. Extracomptabel: gegevens zijn niet rechtstreeks uit de administratie te genereren en wordt buiten de administratie om geregistreerd.
- l. Kapitaallasten: het geheel van afschrijvingslasten en rentelasten. Dit zijn structurele lasten die het gevolg zijn van investeringen die een gemeente doet.
- m. Uitbreidingsinvesteringen: investeringen die gedaan worden vanwege groei van de gemeente en/of nieuwe wensen en ambities vanuit de gemeente.
- n. Vervangingsinvesteringen: investeringen die gedaan worden om de bestaande voorzieningen binnen de gemeente op peil te houden conform de eisen van de huidige tijd.

## **Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording**

### **Artikel 2. Programma-indeling**

1. De raad stelt de programma-indeling vast.
2. De raad stelt op voorstel van het college per programma relevante indicatoren vast voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid. Het voorstel van het college bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren van de ministeriële regeling, welke is vastgesteld krachtens het tweede lid van artikel 25 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
3. De raad stelt vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen, naast de verplichte paragrafen in de begroting en rekening, kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

### **Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken**

1. Bij de begroting worden onder elk van de programma's de baten en lasten per deelprogramma weergegeven en bij de jaarstukken worden onder elk van de programma's de gerealiseerde lasten en baten per deelprogramma weergegeven.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het krediet in het lopende boekjaar weergegeven.
3. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
4. De in de begroting en jaarstukken opgenomen verschillenanalyses worden van een toelichting voorzien als er sprake is van een verschil per deelprogramma groter dan het bedrag zoals is vermeld in de Kadernota.
5. In het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma worden posten groter dan het bedrag zoals vermeld in de Kadernota afzonderlijk gespecificeerd.

#### **Artikel 4. Kaders Begroting**

1. Het college biedt de raad voor 1 juni een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien opgenomen van € 0,00.

#### **Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten**

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. De nieuwe uitbreidings- en vervangingsinvesteringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van het Meerjarig Uitgaven- en InvesteringsProgramma (MUIP) geautoriseerd.
3. Het college informeert de raad tenminste vooraf als het verwacht dat de lasten de geautoriseerde lasten óf de investeringsuitgaven de geautoriseerde investeringskredieten verwacht te overschrijden of de baten de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden.
4. Bij de behandeling van de tussenrapportages in de raad doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde budgetten en de investeringskredieten. Het college heeft de bevoegdheid om onvoorzienbare, onontkoombare en/of onuitstelbare uitgaven te doen tot een bedrag van € 50.000 per post en deze achteraf ter goedkeuring aan de raad voor te leggen. Deze post wordt rechtstreeks ten laste gebracht van het gemeentelijke begrotingsresultaat waardoor de post onvoorzien een louter administratief karakter kent ter bevordering van transparante besluitvorming.
5. Voor een nieuwe investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college vooraf aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel ter vaststelling voor aan de raad.
6. De financiële kaders voor de strategische grondverwervingen zijn vastgelegd in de Nota Grondbeleid.
7. Bij een (dreigende) onvoorziene overschrijding van een investeringskrediet met meer dan 10%, met een minimum van € 50.000, dient een voorstel aan de raad voorgelegd te worden voor extra middelen.
8. Nieuwe beleidsonderwerpen waarvoor budget/krediet nodig is worden in de eerstvolgende kadernota en/of begroting opgenomen of via een apart raadsvoorstel ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

#### **Artikel 6. Tussentijdse rapportage**

1. Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste 3 maanden en de eerste 8 maanden van het lopende boekjaar.
2. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de te bereiken doelstellingen en de oorspronkelijke ramingen van de baten en de lasten van deelprogramma's en investeringskredieten in de begroting toegelicht en bijgesteld.
3. Over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen zijn rechtmatig wanneer deze tijdig worden gerapporteerd aan de raad. Het uitgangspunt is dat dergelijke begrotingsafwijkingen worden gemeld en toegelicht in het eerstvolgende P&C document. Afwijkingen aan het einde van het begrotingsjaar, die niet meer vertaald kunnen worden in een begrotingswijziging, worden toegelicht in de jaarrekening.

## **Artikel 7. Jaarstukken**

1. Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken biedt het college de raad het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
2. In het bestemmingsvoorstel van het jaarrekeningresultaat stelt het college de raad voor om restantmiddelen op onderdelen van het rekeningresultaat over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar.

## **Artikel 8. Informatieplicht**

Het college informeert de raad actief over nieuwe ontwikkelingen met eventuele financiële consequenties die ingrijpende gevolgen hebben voor de gemeente. Het college besluit niet over:

- a. het verstrekken van leningen en garanties groter € 100.000 voor zover het niet afgedekt is door eerdere besluitvorming;
- b. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen voor zover het niet afgedekt is door eerdere besluitvorming;
- c. een voorgenomen verkoop van gemeentelijk (maatschappelijk) vastgoed onder de recente taxatiewaarde;

dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Ten aanzien van hetgeen dat opgenomen is in lid c worden (kandidaat)kopers tijdens de onderhandelingen tijdig geïnformeerd.

## **Artikel 9. EMU-saldo**

Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

## **Hoofdstuk 3 Rechtmatigheidsverantwoording**

### **Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording**

1. De raad stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het college aan de raad over afwijkingen. De verantwoordingsgrens is een percentage van de totale lasten van de gemeente, **exclusief** dotaties aan de reserves. Het percentage wordt vastgelegd in het controleprotocol.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan het bedrag, zoals vastgelegd in het controleprotocol, nader toegelicht.

#### **Artikel 11. Voorwaardencriterium**

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Het college biedt de raad jaarlijks ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

#### **Artikel 12. Begrotingscriterium**

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
  - a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding volledig compenseren.
  - b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
  - c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
  - d. De uitgaven hebben betrekking op strategische grondverwervingen.
  - e. Over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen zijn tijdig gemeld en toegelicht in het eerstvolgende P&C document.

#### **Artikel 13. Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium**

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Het college zorgt voor en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

### **Hoofdstuk 4. Financieel Beleid**

#### **Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa**

1. Voor het waarderen en afschrijven van vaste activa worden de regels uit Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten gehanteerd.
2. Vaste activa wordt afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening.
3. Vaste activa wordt onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd.

4. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
5. Het college biedt de raad jaarlijks een Meerjarig Uitgaven- en InvesteringsProgramma (MUIP) aan bij de begroting, waarbij inzicht wordt verschaft in de geplande investeringen en de daarmee gepaard gaande lasten voor de komende meerjarenperiode.

#### **Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen**

1. Voor de openstaande vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid.
2. Voor openstaande vorderingen betreffende belastingen, heffingen en terugvorderbare bijstandsuitkeringen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage oninbaarheid. Indien individuele vorderingen groter zijn dan € 5.000,00 wordt een voorziening gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid.

#### **Artikel 16. Reserves en voorzieningen**

1. Het college biedt de raad een nota reserves en voorzieningen aan. Het college evalueert de bepalingen inzake de nota reserves en voorzieningen zodra daar een wettelijke aanleiding voor is of als het lokale financiële beleid aanpassing behoeft op grond van nieuwe inzichten. Minimaal één keer per vier jaar is dit onderwerp van bespreking in de auditcommissie. De nota behandelt in ieder geval:
  - a. de vorming en besteding van reserves;
  - b. de vorming en besteding van voorzieningen;
2. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een bestedingsvoornemen wordt minimaal aangegeven:
  - a. het specifieke doel van de reserve;
  - b. de voeding van de reserve;
  - c. de maximale hoogte van de reserve; en
  - d. de maximale looptijd.
3. In de programmabegroting en in de jaarstukken vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats, behoudens wanneer voorzieningen zijn gewaardeerd tegen contante waarde.

#### **Artikel 17. Kostprijsberekening**

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten van de gemeente, die tegen vergoeding worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij de kostentoerekening worden naast de directe kosten de indirecte kosten betrokken, die meer dan zijdelings samenhangen met de door de gemeente verleende diensten.
2. Bij de kosten worden betrokken:
  - a. de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa;
  - b. de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa;
  - c. voor rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW);
  - d. de kosten van het kwijtscheldingsbeleid;

e. de kosten van straatreiniging.

3. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.

4. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorie 1.1 Salarissen en sociale lasten die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorie 1.1 Salarissen en sociale lasten.

#### **Artikel 18. Prijzen economische activiteiten**

1. Voor de levering van goederen, diensten en werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Dit met inachtneming van de in de wet Markt en Overheid als zodanig aangemerkte uitzonderingen.

2. Wanneer het in rekening brengen van de integrale kostprijs voor een bepaalde activiteit niet mogelijk of wenselijk is, doet het college een voorstel voor een raadsbesluit om deze activiteit van deze regel uit te zonderen, waarin het algemeen belang van de activiteit wordt gemotiveerd.

#### **Artikel 19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen**

Het college doet de raad jaarlijks en indien nodig tussentijds, een voorstel voor de tariefhoogte van de gemeentelijke belastingen, rechten, heffingen en prijzen.

#### **Artikel 20. Financieringsfunctie**

1. Het college zorgt bij de uitoefening van de financieringsfunctie voor:

- a. het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren;
- b. het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- c. het zo veel mogelijk beperken van de kosten van de leningen en het optimaliseren van:
  - i. het rendement van de beschikbare liquiditeiten binnen de kaders van de wet Fido en daarop gebaseerde besluiten en regelingen;
  - ii. het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

2. Het college neemt bij de uitvoering van de financieringsfunctie de volgende richtlijnen in acht:

- a. bij het uitzetten van overtollige gelden is de Wet Fido, de Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden leidend;
- b. bij het uitzetten van overtollige middelen bij decentrale overheden dient dit zo optimaal mogelijk, afhankelijk van de marktsituatie te worden gedaan;
- c. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden tenminste drie prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd;
- d. leningen worden niet aangetrokken met uitsluitend het doel deze tegen een hoger rendement uit te zetten;

- e. er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden;
- f. het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- g. overeenkomsten voor het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties luiden in euro;
- h. voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm gelden de wettelijke waarden.

3. Het college neemt bij het verstrekken van leningen, garanties, borgstellingen en risicodragend kapitaal de volgende kaders in acht:

- a. verstrekken van leningen, garanties, borgstellingen en het aangaan van financiële participaties worden uitsluitend gedaan uit hoofde van de publieke taak. Het college motiveert in hun besluit het publiek belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties, borgstellingen en financiële participaties;
  - b. het college is terughoudend met het verstrekken van leningen, garanties, borgstellingen en risicodragend kapitaal;
  - c. bij het verstrekken van leningen, garanties, borgstellingen en risicodragend kapitaal bedingt het college zekerheden en stellen zij voorwaarden. Indien geen zekerheden bedongen kunnen worden is een raadsbesluit noodzakelijk;
  - d. de verstrekking van leningen, garanties en borgstellingen moet noodzakelijk zijn omdat er voor de aanvrager geen andere financieringsmogelijkheden bestaan en er buiten het verlenen van leningen, garanties en borgstellingen geen andere mogelijkheden zijn om het betreffende initiatief te ondersteunen;
  - e. het college besluit niet over het verstrekken van leningen, garanties en borgstellingen groter € 100.000 en het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen voor zover het niet afgedekt is door eerder besluitvorming, dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen;
  - f. De bevoegdheid om borgstellingen te verlenen die lopen via Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW), de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) etcetera en waarbij de gemeente een achtervang positie inneemt ligt volledig bij het college. Als waarborging deels mogelijk is, wordt voor dat deel geen garantie verstrekt. Als het initiatief aanspraak maakt op borging door een waarborgfonds en het waarborgfonds wijst de aanvraag af, dan verstrekt de gemeente geen financieel instrument aan de aanvrager. Tenzij anders besloten via een raadsbesluit;
  - g. leningen, garanties en borgstellingen worden niet verstrekt aan natuurlijke personen. Leningen, garanties en borgstellingen worden verstrekt aan instellingen die zich statutair ten doel stellen zonder winst oogmerk activiteiten te verrichten ten behoeve van de burgers van de gemeente en verenigingen met volledige rechtspersoonlijkheid (ex artikel 2:26 BW), aan stichtingen (ex artikel 2:285 BW) of aan verbonden partijen. In bijzondere situaties kunnen ook leningen, garanties en borgstellingen verstrekt worden aan verenigingen met beperkte rechtspersoonlijkheid (ex artikel 2:30 BW). Aangezien het financieel risico bij deze verenigingen hoger ligt, is dit ter beoordeling van de raad;
4. Het college stelt regels op ter uitvoering van de financieringsfunctie en legt deze regels, alsmede de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening, vast in de 'uitvoeringsregels treasury'.

5. Het college evalueert de bepalingen inzake de financieringsfunctie zodra daar wettelijk aanleiding voor is, of als het lokale financiële beleid aanpassing behoeft op grond van nieuwe inzichten. Minimaal één keer per vier jaar is dit onderwerp van bespreking in de auditcommissie.

## **Hoofdstuk 5. Paragrafen**

### **Artikel 21 Paragrafen in begroting en jaarstukken**

In de begroting en de jaarstukken worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de gemeentelijke heffingen. In de paragrafen wordt tenminste opgenomen datgene dat nader bepaald is in titel 2.3 van het Besluit begroting en verantwoording. De beleidslijnen met betrekking tot het grondbeleid en risicomanagement worden nader uitgewerkt in afzonderlijke nota's. Tenminste eenmaal per vier jaar wordt beoordeeld of actualisatie van de betreffende nota's nodig is. Indien actualisatie aan de orde is, is dit onderwerp van bespreking in de auditcommissie.

## **Hoofdstuk 6. Financiële organisatie en financieel beheer**

### **Artikel 22. Administratie**

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de diensten;
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa met economische nut, activa met maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen, schulden, enzovoorts.
- c. het verschaffen van informatie aan de budgethouders en voor het maken van kostencalculaties;
- d. het verschaffen van informatie ten behoeve van indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
- e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;

### **Artikel 23. Financiële organisatie**

Het college draagt zorg voor:

- a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidige toewijzing van de gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden aan de afdelingen en functionarissen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
- c. de verlening van volmachten en machtigen voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;

- e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
- g. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen;
- h. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van fraude van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan;
- i. het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.

#### **Artikel 24. Interne controle**

1. Het college draagt zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteert het college daarover in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast informeert het college de raad over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Het college zorgt voor de systematische controle van de administratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd. Bij afwijkingen in de administratie neemt het college maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

### **Hoofdstuk 7. Slotbepalingen**

#### **Artikel 25. Intrekken oude verordening**

De 'Financiële verordening Gemeente Venray', vastgesteld bij raadsbesluit van 6 februari 2024, wordt ingetrokken.

#### **Artikel 26. Inwerkingtreding en citeertitel**

1. Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na de dag van bekendmaking.
2. Deze verordening heeft terugwerkende kracht tot 1 januari 2025.
3. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening gemeente Venray.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 december 2025

De voorzitter,

De griffier,

M.C. Uitdehaag

S.A. Boere

## Bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 14

Voor het activabeleid worden de volgende aanvullende uitgangspunten gehanteerd.

- Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
- Het moment van afschrijven hangt samen met de ingebruikname van het actief. Er wordt gestart met afschrijven vanaf het eerst volgende begrotingsjaar na het jaar van ingebruikname.
- In principe wordt de lineaire afschrijvingsmethode gehanteerd. De keuze voor annuïtaire afschrijvingen wordt beschouwd als een afwijking van de standaard en dient te allen tijde expliciet en gemotiveerd te worden aangegeven. De annuïtaire methode wordt alleen bij die activa toegestaan waar het van belang wordt geacht de lasten gedurende looptijd gelijk te houden.
- Bij omvangrijke investeringen wordt alleen de componentenbenadering<sup>1</sup> toegepast na een specifiek raadsbesluit. Bijvoorbeeld een gebouw bestaat uit de componenten grond, gebouw, verwarmingsinstallaties en liftinstallaties.
- Voor het bepalen van de hoogte van de afschrijving wordt op grond van het voorzichtigheidsbeginsel geen rekening gehouden met de restwaarde van het actief.
- In beginsel geldt dat bij investeringen de inzet van capaciteit gedekt wordt uit de exploitatie. Deze uren worden dus niet geactiveerd en moeten passen binnen de reguliere werkzaamheden. Een uitzondering wordt gemaakt voor de kosten van inzet van capaciteit voor investeringen, zoals infrastructurele werken, het grondbedrijf en de totstandkoming van een gebouw. In de toerekening naar investeringen (m.u.v. het grondexploitaties) worden geen overheadkosten meegenomen.
- Afschrijvingstermijnen van investeringen die niet voorkomen in deze lijst worden na goedkeuring van betreffende investeringskrediet vastgesteld en toegevoegd aan deze lijst.
- Als kredieten twee jaar na afloop van het begrotingsjaar, waarin de geautoriseerde startdatum van uitvoering ligt, nog niet zijn gestart dan worden deze kredieten niet voor verdere uitvoering in het volgende begrotingsjaar in stand gehouden, tenzij de raad anders besluit.
- Uiterlijk één jaar na gereedkomen/ingebruikname van de investering wordt het investeringskrediet afgesloten, tenzij de raad anders besluit.
- Kredieten/ investeringen van voor 2014 worden op basis oude systematiek gewaardeerd en afgeschreven.
- De bevoegdheid van stelselwijzigingen en schattingswijzigingen ligt bij de gemeenteraad<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief, afzonderlijk worden gewaardeerd en afgeschreven op basis van het waardeverloop van die individuele delen. Per samenstellend deel kan de economische gebruiksduur namelijk verschillen. Bij toepassen van deze benadering, worden afzonderlijke vervangingen opnieuw geactiveerd.

<sup>2</sup> Een stelselwijziging betreft een wijziging van de "vrij te kiezen" waarderingsgrondslagen. Bij een stelselwijziging worden bestaande (rest)boekwaarden niet herrekend, maar over de langere, dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende verwachte gebruiksperiode afgeschreven. Een schattingwijziging betreft een wijziging van een verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. gebruiksintensiteit dan wel de "naar verwachting" duurzaam lagere gebruikswaarde. De bestaande (rest)boekwaarde wordt niet herrekend, maar over de langere, dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

|                                                            | <b>Maximale<br/>afschrijvings-<br/>Termijn</b> |
|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| <b>Immateriële vaste activa</b>                            |                                                |
| - Kosten van onderzoek en ontwikkeling (max. termijn BBV)  | 5                                              |
| - Agio en disagio                                          | Looptijd                                       |
| <b>Materiële vaste activa</b>                              |                                                |
| a Gronden en terreinen                                     | 0                                              |
| b-c Woonruimten en bedrijfsgebouwen                        |                                                |
| * Nieuwbouw gebouwen (permanent)                           | 40                                             |
| * Renovatie, restauratie en verbouw                        | 25                                             |
| * Tijdelijke gebouwen (bijv. noodlokalen)                  | 10                                             |
| * Voorzieningen aan gebouwen                               | 10                                             |
| d Grond-, weg- en waterbouwkundige werken                  |                                                |
| * Riolering aanleg en vervanging vrijverval riolen en      | 80                                             |
| * Riolering aanleg en vervanging persleidingen             | 60                                             |
| * Riolering aanleg en vervanging gemalen civiel            | 60                                             |
| * Wegen, straten, pleinen, rotondes, trottoirs kom)        | 40                                             |
| * Openbare verlichting aanleg en vervanging                | 20                                             |
| * Brug                                                     | 60                                             |
| * Parkeervoorzieningen:                                    |                                                |
| - Parkeergarage                                            | 40                                             |
| - Parkeerplaatsen                                          | 20                                             |
| * Haven aanleg en reconstructie                            | 50                                             |
| * Damwand                                                  | 50                                             |
| * Plantsoenen / parken                                     | 25                                             |
| * Sportterreinen                                           | 20                                             |
| * Kunstgrasvelden                                          | 30                                             |
| * Speelvoorzieningen:                                      |                                                |
| - Speelsterreinen                                          | 15                                             |
| - Speeltoestellen etc.                                     | 10                                             |
| * Ondergrondse afvalcontainer:                             |                                                |
| - Ondergrondse afval container glas en kunststof           | 8                                              |
| - Ondergrondse afval container overig                      | 15                                             |
| e Vervoermiddelen                                          |                                                |
| * Overige vervoermiddelen                                  | 5                                              |
| * Bruikleenvoorzieningen WMO                               | 7                                              |
| * Voertuig                                                 | 10                                             |
| * Zoutstrooiers                                            | 10                                             |
| f Machines, apparaten en installaties                      |                                                |
| * Verkeersregelinstallaties, borden en bewegwijzering      | 15                                             |
| * Mechanische riolering en gemalen elektronisch/mechanisch | 15                                             |
| * Parkeermeters en parkeerautomaten                        | 5                                              |
| * Zonnepanelen                                             | 20                                             |
| g Overige materiele vaste activa                           |                                                |
| * Informatie Communicatie Technologie (hardware/software)  | 4                                              |

## **Toelichting op de artikelen**

### **Artikel 1. Begripsbepaling**

In artikel 1 zijn diverse begrippen gedefinieerd. Bijvoorbeeld het begrip netto schuld is gedefinieerd. Hiervoor is de definitie gevolgd die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten toepast voor het jaarlijkse overzicht met kengetallen over de financiële positie van gemeenten.

### **Artikel 2. Programma-indeling**

Dit artikel bevat bepalingen over de inrichting van de begroting en de jaarstukken. De indeling van de programma's worden door de raad vastgesteld.

Op grond van artikel 189 Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen zij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan de raad op grond van artikel 192 Gemeentewet besluiten nemen tot wijziging van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (derde lid artikel 189 Gemeentewet).

Het tweede lid van artikel 2 van de financiële verordening bepaalt dat op voorstel van het college de raad niet-financiële indicatoren per programma vaststelt. Opgemerkt wordt dat diverse beleidsindicatoren wettelijk verplicht zijn. Het is het zogenaamde SMART maken van de begroting. Het BBV schrijft een aantal verplichte paragrafen voor. In een paragraaf wordt de raad integraal over een bepaald thema dat dwars door de begroting loopt, geïnformeerd. Het derde lid van artikel 2 van de financiële verordening bepaalt dat de raad kan aangeven welke paragrafen hij nog meer wenst.

### **Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken**

In dit artikel zijn aanvullend op het BBV bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting. Het artikel bevat de bepaling dat de baten en lasten onder de programma's in de begroting per deelprogramma worden weergegeven.

In het tweede lid wordt de verplichting in het BBV (artikel 20) om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt door te bepalen dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven.

In het derde lid is vastgelegd dat in de jaarrekening informatie wordt gegeven over de uitputting van de investeringskredieten en de actuele raming van de inkomsten en uitgaven. In de leden 4 en 5 is bepaald dat in de Kadernota de drempelbedragen worden vastgelegd voor de verschillenanalyse en de toelichting van de incidentele baten en lasten per programma.

### **Artikel 4. Kaders begroting**

Artikel 4 van de financiële verordening biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staan een aantal uitgangspunten die het college bij het opstellen van deze stukken in acht moet nemen. Dit in aanvulling op de bepalingen van de artikelen 189 en 193 Gemeentewet en het BBV.

Het eerste lid van het artikel bepaalt dat de gemeenteraad voorafgaand aan het opstellen van de begroting een nota vaststelt waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan het college voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming.

Artikel 8 van het BBV zegt dat het bedrag voor onvoorzien moet zijn opgenomen in het programmaplan. In het tweede lid van artikel 4 is vastgelegd dat in de begroting een post

onvoorzien wordt opgenomen voor een bedrag van € 0,00. Dit is een belangrijke wijziging ten opzichte van het verleden. Onvoorziene uitgaven komen nu direct ten laste van het betreffende programma c.q. ten laste van het begrotingsresultaat. De post onvoorzien heeft louter nog een administratief karakter en door deze (nihilpost) toe te lichten in de begroting en jaarrekening wordt voldaan aan de verslaggevingsvoorschriften.

#### **Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten**

Artikel 5 van de financiële verordening bevat nadere regels voor de autorisatie van de baten en lasten in de begroting en van de investeringskredieten. Autorisatie van de baten en lasten vindt plaats op het niveau van de programma's.

Ook uitgaven voor investeringen moeten worden geautoriseerd. De autorisatie van deze investeringskredieten vindt plaats bij de begrotingsbehandeling (tweede lid).

Het college dient dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten bij het bekend worden aan de raad te melden, zodat de raad kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld.

Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen is ervoor gekozen deze mee te nemen bij de behandeling van de tussenrapportages (vierde lid). Omdat feitelijk geen gebruik meer wordt gemaakt van de post onvoorzien is in lid 4 bepaald dat het college de bevoegdheid heeft om onvoorzienbare, onontkoombare en/of onuitstelbare uitgaven te doen tot een bedrag van € 50.000 per post en deze achteraf ter goedkeuring aan de raad voor te leggen. Hierdoor wordt voorkomen dat bij onvoorziene omstandigheden het college niet adequaat kan optreden.

Het vijfde lid van het artikel regelt de autorisatie van de investeringskredieten anders dan bij vaststelling van de begroting. Dit zijn ook de investeringskredieten waarvan de raad bij de begrotingsbehandeling aangegeven heeft welke investeringskredieten hij op een later tijdstip wenst te autoriseren.

De bevoegdheden van het college voor het doen van strategische grondverwervingen zijn nader uitgewerkt in de Nota Grondbeleid en hiernaar wordt verwezen in lid 6.

In verband met het budgetrecht van de raad is in lid 7 bepaald dat substantiële overschrijdingen van investeringskredieten (>10% met een minimum van € 50.000) via een voorstel aan de raad worden voorgelegd. Tenslotte is in lid 8 bepaald dat budget/krediet voor nieuw beleid altijd via de kadernota, de begroting en/of een apart raadsvoorstel loopt en niet meer via tussentijdse rapportages.

#### **Artikel 6. Tussentijdse rapportage**

Een belangrijk onderdeel van de planning- en controlcyclus voor de raad zijn de tussenrapportages.

Op basis van tussenrapportages wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het beleid en de uitputting van budgetten en investeringskredieten.

Het tweede lid bepaalt dat het college de afwijkingen ten opzichte van de begroting in de tussenrapportages moet toelichten.

Als gevolg van een omissie in de Kadernota rechtmatigheid 2023 heeft de commissie BBV in november 2023 een rectificatie gepubliceerd over het onderwerp begrotingsrechtmatigheid. In deze rectificatie is geadviseerd om in de financiële verordening de spelregels vast te leggen over het tijdig rapporteren aan de raad van over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen. Wanneer dergelijke begrotingsafwijkingen tijdig worden gerapporteerd

aan de raad leidt dit niet tot een begrotingsonrechtmatigheid. Het uitgangspunt is dat begrotingsafwijkingen in het eerstvolgende P&C document worden verwerkt. Afwijkingen aan het einde van het begrotingsjaar kunnen vanwege het tijdsaspect niet altijd meer worden vertaald in een begrotingswijziging. Dergelijke afwijkingen worden toegelicht in de jaarrekening.

### **Artikel 7. Jaarstukken**

De jaarrekening zal een positief, dan wel een negatief saldo kennen. In het eerste lid wordt geregeld dat het college een voorstel doet voor de bestemming van het positieve saldo, dan wel de afdekking van een eventueel negatief saldo.

Het tweede lid biedt de mogelijkheid om bij de bestemming van het rekeningresultaat budgetten, die niet tot besteding zijn gekomen, over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Bedacht moet worden dat dit uiteraard gevolgen heeft voor de mate waarin het rekeningsaldo nog kan worden bestemd, zoals bedoeld in het eerste lid.

### **Artikel 8. Informatieplicht**

In artikel 8 van de financiële verordening is een nadere invulling van de informatieplicht van het college aan de raad opgenomen. Het betreft een uitwerking van het vierde lid van artikel 169 Gemeentewet. Dat artikel verplicht het college vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen de raad inlichtingen te verstrekken indien de raad daar om verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van het college ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente. Het college informeert de raad actief over nieuwe ontwikkelingen met eventuele financiële consequenties die ingrijpende gevolgen hebben voor de gemeente. In artikel 8 verplicht de raad het college om informatie vooraf aan het aangaan van de opgesomde rechtshandelingen met een financieel gevolg, indien het aangaan van deze verplichtingen de in het artikel genoemde bedragen overschrijden.

Ook moeten besluiten van het college voor het doen van privaatrechtelijke rechtshandelingen passen binnen de kaders van het beleid dat door de raad is uiteengezet. Het artikel schept slechts duidelijkheid tussen het college en de raad over wanneer de raad in elk geval vóóraf wenst te worden geïnformeerd en in de gelegenheid wil worden gesteld zijn wensen en bedenkingen aan het college kenbaar te maken.

### **Artikel 9. EMU-saldo**

Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd dat ze aandeel hebben in plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn dat de overschrijding niet erg is.

Gemeenten krijgen in het voorjaar van het Rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.

In het artikel is opgenomen dat het college de raad informeert bij een overschrijding van het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

#### **Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording**

Bij de verantwoording over rechtmatigheid wordt gekeken naar negen criteria. Het college legt verantwoording af over alle negen criteria in de jaarrekening (zie Kadernota rechtmatigheid, te raadplegen via [www.commissiebbv.nl](http://www.commissiebbv.nl)). De eerste zes criteria zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze betreffen verantwoording met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid. Ze komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. Dit zijn het calculatiecriterium, valuteringscriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

Daarnaast is er een aantal criteria waarbij de verantwoording specifiek gaat over rechtmatigheid. Deze komen wel tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:

- begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;
- voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;
- misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

In relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is in het eerste lid opgenomen dat de raad bij aanvang van iedere raadsperiode vaststelt op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken geïnformeerd wil worden over rechtmatigheid.

Het tweede lid handelt over de verantwoordingsgrens, waarboven het college moet rapporteren aan de raad over rechtmatigheid. **Deze grens is vastgelegd op maximaal 2% van de lasten (exclusief mutaties en reserves).** Het percentage wordt vastgelegd in het controleprotocol.

Het derde lid geeft aan boven welk bedrag afzonderlijke afwijkingen nader moeten worden toegelicht (rapportagegrens). Hierbij wordt eveneens verwezen naar de kaders zoals vastgelegd in het controleprotocol.

#### **Artikel 11. Voorwaardencriterium**

In het eerste lid wordt de definitie weergegeven van het voorwaardencriterium, het zogenaamde "normenkader". Artikel 11 geeft verder aan dat jaarlijks het normenkader ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording door de gemeenteraad moet worden vastgesteld.

#### **Artikel 12 Begrotingscriterium**

Artikel 12 gaat expliciet in op de begrotingsrechtmatigheid. In het eerste lid wordt het begrip begrotingsrechtmatigheid gedefinieerd.

De baten, lasten en investeringskrediet moeten zich bewegen binnen de door de raad goedgekeurde en vastgestelde budgetplafonds en investeringskredieten. Indien er een

overschrijding plaatsvindt is er in principe sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. De spelregels inzake de begrotingsrechtmatigheid zijn nader uitgewerkt in de leden 2 tot en met 4.

Op grond van de toelichting bij artikel 6 zijn over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investering rechtmatig wanneer deze tijdig worden gemeld en toegelicht in het eerstvolgende P&C document.

### **Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium**

Dit artikel voorziet in het zogenaamde "misbruik en oneigenlijk gebruik criterium". In het eerste lid wordt het criterium gedefinieerd. Van misbruik is sprake bij het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Van oneigenlijk gebruik is sprake indien bij het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, het verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving is maar in strijd met het doel en de strekking daarvan is.

In het tweede lid wordt aan het college opgedragen om regels op stellen voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

### **Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa**

In het tweede lid, onder a, van artikel 212 Gemeentewet is opgenomen dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 14 invulling gegeven. Voor de bepalingen over afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen van activa, wordt in de verordening verwezen naar een bijlage. In de bijlage zijn naast de methodiek, de afschrijvingstermijnen voor de verschillende categorieën vaste activa opgenomen. In lid 4 is verder geregeld dat het Meerjarig Uitgaven- en Investeringsprogramma (MUIP) onderdeel uit maakt van de begrotingscyclus. In de MUIP wordt inzicht gegeven in de geplande investeringen en de daarbij behorende lasten in meerjarig perspectief.

### **Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen**

Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Bij het artikel is onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke aanslagen en heffingen die het karakter hebben van bulkfacturen en overige vorderingen.

Vorderingen worden individueel beoordeeld op oninbaarheid. Maar voor de in het derde lid genoemde gemeentelijke aanslagen, heffingen en terugvorderbare bijstandsverstrekkingen wordt een voorziening getroffen op basis van het historisch percentage van oninbaarheid. Een individuele beoordeling per aanslag of heffing is bij dit soort vorderingen namelijk zeer bewerkelijk. Om de juistheid en volledigheid van de voorziening te borgen is het van belang om grote bedragen onder deze vorderingen toch individueel te beoordelen. Hiervoor is een aanvullende bepaling opgenomen

### **Artikel 16. Reserves en voorzieningen**

Het eerste lid bepaalt dat het college eens in de vier jaar een nota over de reserves en voorzieningen aan de raad aanbiedt. Met het vaststellen van deze nota stelt de raad de kaders vast voor de vorming van reserves en voorzieningen.

Voor een bestedingsvoornemen kan de raad een bestemmingsreserve vormen. Een deel van de algemene reserve wordt hiervoor afgezonderd. Hiermee wordt op de balans van de gemeente tot uitdrukking gebracht dat een toekomstige besteding een beslag op het eigen vermogen gaat leggen. In het tweede lid zijn de voorwaarden voor een voorstel voor een dergelijke bestemmingsreserve opgenomen.

### **Artikel 17. Kostprijsberekening**

Artikel 212 Gemeentewet bepaalt in het tweede lid, onder b, dat de verordening in ieder geval bevat de grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven voor rechten en heffingen. De grondslag voor de prijzen en tarieven vormt de opbouw van de kostprijs van de goederen en diensten waarvoor prijzen en heffingen in rekening worden gebracht. In artikel 17 van de verordening staan de kaders voor de bepaling van de kostprijzen van de gemeentelijke diensten die worden geleverd aan derden.

De overheadkosten moeten apart worden verantwoord. Ze worden bij de gemeente niet meer doorberekend aan de taakvelden. Daarmee vervalt de mogelijkheid om de integrale kostprijzen in de administratie van de baten en lasten op taakvelden van de programmabegroting en -verantwoording in beeld te brengen. De kostprijzen moeten daarom extracomptabel worden berekend.

Het eerste lid van het artikel bepaalt dat de kostprijs bestaat uit de directe kosten en de indirecte kosten die meer dan zijdelings samenhangen met de door de gemeente verleende diensten. Het tweede lid bepaalt dat bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa betrokken worden bij de kosten. Voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges is specifiek een bepaling opgenomen dat de compensabele BTW, de kosten van het kwijtscheldingsbeleid en de kosten van straatreiniging worden betrokken bij de kosten.

Het derde lid bepaalt de toerekening en verantwoording van de overheadkosten aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie.

De commissie BBV geeft aan dat de toerekening van overhead, zoals opgenomen in het overzicht overhead, aan lokale heffingen en rechten niet mag afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead aan gemeentelijke taakvelden. In het vierde lid wordt bepaald dat deze plaatsvindt naar rato van het aandeel van de personeelslasten in de totale personeelslasten.

### **Artikel 18. Prijzen economisch activiteiten**

Als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden dan mag zij deze activiteiten niet bevoordelen als het economische activiteiten betreft. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met ander ondernemingen treedt. Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in dat tenminste een integrale kostprijs in rekening moet worden gebracht.

Van deze verplichting kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het algemeen belang. Daarvoor is wel nodig dat in een raadbesluit het algemeen belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het raadbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. In een besluit van 7 april 2015 heeft de gemeenteraad activiteiten aangewezen die plaatsvinden in het algemeen belang.

### **Artikel 19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen**

Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten en leges is een bevoegdheid van de raad. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 Gemeentewet).

### **Artikel 20. Financieringsfunctie**

Artikel 212 Gemeentewet bevat de bepaling dat de financiële verordening in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Artikel 20 geeft invulling aan deze plicht. Het artikel bevat kaders voor het financieringsbeleid. In lid 4 is vastgelegd dat het college de 'uitvoeringsregels treasury' vaststelt. De kaders voor de financiële organisatie van de financieringsfunctie staan in artikel 23.

### **Artikel 21. Paragrafen in begroting en jaarstukken**

In titel 2.3 van het BBV is vastgelegd welke informatie opgenomen moet worden in de verplichte paragrafen bij de begroting en jaarstukken. Om de financiële verordening zo beknopt als mogelijk te houden is ervoor gekozen om de informatie die is vastgelegd in het BBV niet over te nemen in de onderhavige verordening, maar gebruik te maken van een verwijzing naar het BBV. Het staat de gemeente vrij om in aanvulling op de verplicht gestelde informatie in het BBV aanvullend te rapporteren over beleidslijnen. Daarnaast is geregeld dat de beleidslijnen met betrekking tot het grondbeleid en risicomanagement worden vastgelegd in afzonderlijke nota's.

### **Artikel 22. Administratie**

Onder artikel 22 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie. Op hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens systematisch moeten worden vastgelegd en aan welke eisen deze gegevens en de vastlegging er van moeten voldoen.

### **Artikel 23. Financiële organisatie**

Artikel 23 geeft de uitgangspunten voor de financiële organisatie en draagt het college op hiervoor zorg te dragen. Het college is op grond van artikel 160 Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. In artikel 23 wordt vastgelegd op welke terreinen van de financiële organisatie het college interne regels moet stellen. Bijvoorbeeld dat het college zorgdraagt voor de volmachten en machtigen voor het aangaan van verplichtingen en beleid voor de inkoop en aanbesteding van goederen, diensten en werken.

De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen. Ze creëren de randvoorwaarden waarop de interne controle en de accountantscontrole kan steunen bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van de beheershandelingen en getrouwheid van de jaarrekening.

### **Artikel 24. Interne controle**

De accountant toetst jaarlijks of de gemeenterekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën. Artikel 24 draagt het college op maatregelen te treffen opdat gedurende het jaar of voorafgaand aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen rechtmatig (zijn) verlopen. Het tweede lid bepaalt, dat het college maatregelen treft, zodat wordt gecontroleerd of de administratie van materiële bezittingen zoals gebouwen, voertuigen, computers, voorraden en

de administratie van het financieel vermogen zoals aandelen en overeenkomsten van leningen, geldmiddelen, debiteurenvorderingen e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit. Voor veel van deze bezittingen wordt een jaarlijkse controle gevraagd.

#### **Artikel 25. Intrekken oude verordening**

De financiële verordening, vastgesteld in het raadsbesluit van 6 februari 2024, wordt ingetrokken.

#### **Artikel 26. Inwerkingtreding en citeertitel**

Deze verordening treedt in werking op de dag na de datum van bekendmaking. De verordening heeft terugwerkende kracht tot 1 januari 2025.

# **Intern Controle plan 2025**

**d.d. 25-9-2025**

**Laura Arts (senior medewerker interne controle en administratieve organisatie)**

**Oriana Pluk (senior medewerker interne controle en administratieve organisatie)**

## Inhoud

|     |                                                        |    |
|-----|--------------------------------------------------------|----|
| 1   | Inleiding .....                                        | 3  |
| 1.1 | Aanleiding .....                                       | 3  |
| 1.2 | Doel Interne Controle .....                            | 3  |
| 1.3 | Team en positie .....                                  | 3  |
| 2   | Kaders en uitgangspunten.....                          | 4  |
| 2.1 | Wettelijk kader .....                                  | 4  |
| 2.2 | Rechtmatigheidsverantwoording.....                     | 4  |
| 2.3 | 3 lijnen model.....                                    | 5  |
| 3   | Controleaanpak VIC .....                               | 5  |
| 3.1 | Proces VIC .....                                       | 5  |
| 3.2 | Controleactiviteiten .....                             | 6  |
| 3.3 | Risicoanalyse .....                                    | 7  |
| 3.4 | Weging van fouten .....                                | 7  |
| 3.5 | Monitoring.....                                        | 8  |
| 4   | Planning en rapportage.....                            | 9  |
|     | Te controleren processen en planning .....             | 9  |
| 5   | Bijlagen .....                                         | 10 |
| 5.1 | Bijlage I Positionering en verantwoordelijkheden ..... | 10 |
| 5.2 | Bijlage II Normenkader 2025 .....                      | 12 |
| 5.3 | Bijlage III Controleprotocol.....                      | 18 |

# **1 Inleiding**

## **1.1 Aanleiding**

Voor u ligt het intern controleplan 2025. Het College van B&W (hierna: College) stelt jaarlijks het intern controleplan vast.

Het College is verplicht conform art. 212/213 van de Gemeentewet zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatie verstrekking en de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen. Dit komt ook tot uitdrukking in artikel 24 Interne Controle van de Financiële verordening van de gemeente. Sinds boekjaar 2023 neemt het College een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarstukken.

De nadruk ligt op het waarborgen dat de financiële informatie nauwkeurig en betrouwbaar wordt vastgelegd, zodat een getrouw beeld van de financiële positie kan worden gepresenteerd. Daarnaast biedt het IC-plan ook richtlijnen voor het naleven van rechtmatigheid. Dit houdt in dat alle handelingen en transacties binnen de gemeente conform de geldende wet- en regelgeving worden uitgevoerd.

De accountant zal uiteindelijk beoordelen of de financiële informatie voldoet aan de eisen van getrouwheid en of de rechtmatigheid van de onderliggende transacties voldoende is geborgd. Dit Intern Controleplan vormt hierbij de leidraad voor zowel de interne controlewerkzaamheden als de externe toetsing.

## **1.2 Doel Interne Controle**

Interne controle heeft als primair doel de betrouwbaarheid van financiële en operationele processen binnen een organisatie te waarborgen. Hiervoor wordt toegezien op:

- het naleven van wet- en regelgeving;
- de bescherming van publieke middelen.

Acties naar aanleiding van bevindingen uit interne controles helpen bij het verbeteren van de efficiëntie en effectiviteit van interne processen. Daarnaast wordt door het toetsen van interne beheersmaatregelen de kans op fouten, fraude en misbruik verminderd.

## **1.3 Team en positie**

De Verbijzonderde Interne Controle (hierna: VIC) wordt binnen de gemeente Venray uitgevoerd door 2 senior medewerkers IC/AO. Zij zijn onderdeel van het team kwaliteit dat hiërarchisch valt onder de afdeling Bedrijfsvoering. Per januari 2026 wordt de functie senior medewerker IC/AO wordt toegevoegd aan het stafteam Control.

De VIC handelt onafhankelijk, objectief en deskundig. Daarbij zorgt zij voor goede documentatie plus toereikende en geschikte controle-informatie.

## 2 Kaders en uitgangspunten

### 2.1 Wettelijk kader

Op het gebied van de VIC gelden diverse kaders. Deels zijn dit algemene kaders vastgesteld door de hogere overheden en deels zijn dit onze eigen kaders. De basis voor de VIC is vastgelegd in de financiële verordening.

De uitgangspunten met betrekking tot de getrouwheids- en rechtmatigheidscontrole en de controle op de doelmatigheid en doeltreffendheid zijn vastgelegd in:

- De Gemeentewet (art. 212/213),
- Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV),
- Het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO),
- Het 'Controleprotocol Gemeente Venray 2024 t/m 2027 met verlenging en bijbehorend normenkader,
- Actuele informatie van de commissie BBV,
- Circulaire Ministerie BZK,
- NBA Alerts van de NBA (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants),
- Overige brieven en notities van VNG.

### 2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

De goedkeuringstoleranties en de rapporteringstolerantie die in een controle moeten worden gehanteerd worden door de Raad vastgesteld.

Vanaf jaarrekening 2025 zijn in het BADO en het BBV wetswijzigingen gepubliceerd voor de rechtmatigheidsverantwoording en goedkeuringstolerantie. Door de aanpassingen is de rechtmatigheidsverantwoording wettelijk verankerd. De verantwoordingsgrens is vastgelegd op maximaal 2% van de lasten (exclusief mutaties en reserves), waar eerder de grens op 3% lag.

Daarnaast is in artikel 2 van het BADO de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole veranderd in 2%, voor afwijkingen én onzekerheden bij elkaar opgeteld.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording gelden de volgende grenzen:

- a. Rechtmatigheidsverantwoording 2% voor fouten en onzekerheden bij elkaar opgeteld van de totale lasten van de jaarrekening (exclusief toevoegingen aan de reserves)

|                               |           |
|-------------------------------|-----------|
| Begroting lasten<br>2025      | € 169.160 |
| Fouten +<br>Onzekerheden (2%) | € 3.383   |

(bedragen x € 1.000,-)

*De materialiteit is gebaseerd o.b.v. goedgekeurde begroting 2025, eind 2025 volgt een update op basis van daadwerkelijke cijfers.*

- b. De gemeente Venray heeft zich geconformeerd aan het voorstel van de accountant om de rapporteringstolerantie te berekenen door 0,10% te rekenen over de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves. Voor 2025 komt dit neer op €169.160. Gebaseerd op de goedgekeurde begroting 2025.

## 2.3 3 lijnen model

### Eerste lijn

De eerste lijn is primair verantwoordelijk voor de getrouwheid en rechtmatigheid van transacties binnen de eigen processen.

### Tweede lijn

Ondersteunt de afdelingen bij de optimalisering van de primaire processen.

Bij gemeente Venray is de rol van de tweede lijn belegd bij de afdelingen Bedrijfsvoering en Concern.

### Derde lijn

De interne controle binnen de afdeling bedrijfsvoering (vanaf 2026 binnen stafteam Control) is verantwoordelijk voor de uitvoering en rapportage van de interne controles en audits. De onafhankelijke interne audit functie rapporteert en legt verantwoording af aan de concerncontroller over de bevindingen.

## 3 Controleanpak VIC

### 3.1 Proces VIC

|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Normenkader         | Opgesteld door de afdeling Concern, goedgekeurd door de gemeenteraad                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Controleplan        | Opgesteld door de VIC medewerkers goedgekeurd door het college van B&W                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Startgesprek        | Deze gesprekken vinden plaats met de proceseigenaar en sleutelpersonen in het proces. Tijdens het gesprek komen de volgende onderwerpen aanbod: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Actualiteit van het proces</li> <li>• Processtappen en beheersmaatregelen</li> <li>• Risico's</li> <li>• Pakketten (hoe beveiligd en ingeregeld)</li> <li>• Personele wisselingen</li> </ul> |
| Werkplan per proces | In het werkplan staan de onderwerpen/vragen die worden behandeld tijdens de uitvoering van de interne controle.                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Uitvoeren IC        | De uitvoeren van de controle bevat de volgende stappen:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• vaststellen opzet; via interviews en procesbeschrijvingen</li> <li>• vaststellen bestaan; via een lijncontrole een transactie volgen van begin tot eind</li> <li>• opvragen lijstwerk t.b.v. selectie</li> <li>• steekproef trekken; <ul style="list-style-type: none"> <li>- systeemgericht of gegevensgericht</li> <li>- aantallen o.b.v. €, populatie</li> <li>- selectie willekeurig met een vast interval of met de euro rangmethode</li> </ul> </li> <li>• info te controleren items opvragen</li> <li>• hoor en wederhoor op dossierniveau</li> <li>• slotanalyse of alle risico's zijn getoetst. Indien nodig nog aanvullende werkzaamheden bijv. cijferanalyse.</li> <li>• vaststellen fouten en onzekerheden.</li> </ul> |
| Conceptrapportage                   | Opstellen conceptrapportage met onder andere de bevindingen, de aanbevelingen en de eindconclusie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Hoor en wederhoor                   | Conceptrapportage bespreken met proceseigenaar en reactie ophalen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Definitieve rapportage per controle | Definitieve rapportage opstellen waarin ook hoor en wederhoor van de proceseigenaar is opgenomen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Totaal Rapportage College           | Rapportage opstellen ten behoeve van het college met daarin de bevindingen, aanbevelingen, acties en eindconclusie per proces.<br>De totaal rapportage wordt besproken met de concerncontroller en daarna ter kennisname aan het college aangeboden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

### 3.2 Controleactiviteiten

De processen die in de scope vallen worden gecontroleerd op opzet (procesbeschrijving), bestaan (lijncontrole) en werking (controle op effectiviteit van werking).

De controle kan op 3-wijze plaatsvinden:

- Procesgericht;

Bij een procesgerichte controle wordt er gekeken of de belangrijkste beheersmaatregelen in de processen inderdaad werken zoals beschreven (betreft de beoordeling van de opzet, bestaan en werking van de beheersmaatregelen in de processen). Hiermee wordt in kaart gebracht hoe een proces daadwerkelijk in mekaar zit en waarbinnen het proces de risico's zitten.

- Gegegevensgericht;

Een controlemaatregel die is opgezet om afwijkingen van materieel belang op het niveau van beweringen te detecteren. (veelal steekproefsgewijs)

- Risicogericht.

In dit kader wordt met de accountant afstemming gezocht over posten die impactvol zijn. Posten waar geen of weinig risico's aan verbonden zijn krijgen minder aandacht.

Voor de financiële rechtmatigheid toetst de VIC volgende 3 criteria:

- Begrotingscriterium (de financiële beheershandeling past binnen de vastgestelde begroting);
- Voorwaardencriterium (de financiële beheershandeling voldoet aan de geldende regelgeving);
- M&O-beleid (het beleid op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik is nagevolgd).

Voor de uitvoering van de interne controle zijn werkplannen opgesteld waarin de diepgang van de controles wordt vastgelegd. De vastlegging van interne controles (zoals lijncontroles en deelwaarnemingen) vindt plaats in de daarvoor ontwikkelde formats in Excel (uitvoering controle deelwaarnemingen) / Word (rapportage). Deze formats bevatten controlepunten en verwijzingen naar bijbehorende documenten. Alle vastleggingen vinden plaats in een vooraf vastgestelde mappenstructuur.

### **3.3 Risicoanalyse**

Bij de inrichting van de controleplanning is zoveel mogelijk rekening gehouden met:

1. De algemeen voor een gemeente meest significante processen;
1. De meest recente resultaten uit de interim-controle en jaarrekeningcontrole zoals deze zijn gerapporteerd door de accountant in de managementletter en het accountantsverslag;
2. De resultaten uit de interne controles over het laatste boekjaar;
3. Uitkomsten uit de laatste gemeente brede risicoanalyse;
4. Overige relevante interne en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen;
5. Analyse van de financiële stromingen v.w.b. baten en lasten op basis van IV3.

### **3.4 Weging van fouten**

Bij het constateren van tekortkomingen/fouten wordt bepaald of het om een fout gaat of om een onzekerheid.

Er is sprake van een onzekerheid als er te weinig informatie beschikbaar is om te bewijzen dat het een fout is of als de omvang niet te bepalen is.

Bij fouten zal worden vastgesteld of het om incidentele fouten of structurele fouten gaat. Tevens wordt onderzocht of de fouten financiële consequenties hebben of alleen (formeel) onrechtmatigheid betreft.

Fouten en onzekerheden zullen worden opgenomen in de rapportage en worden besproken met het lijnmanagement.

| <b>Structurele fouten</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Incidentele fouten</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dit zijn fouten met bekende oorzaken, waarvan de financiële gevolgen kunnen worden berekend en hersteld. Nader onderzoek moet uitwijzen hoe vaak de fout voorkomt, tevens wordt hierbij gekeken of deze toe te wijzen is aan een bepaalde handeling/ medewerker/ object. Een extrapolatie dient te worden uitgevoerd over de massa waarbinnen deze fout mogelijk vaker aan de orde komt. Zodra de fout is hersteld, wordt deze niet meer beschouwd als een financieel meetellende fout. | Van een incidentele fout is sprake als het gaat om een toevallige fout. Kenmerkend voor incidentele fouten is dat deze fouten zich in principe niet zullen herhalen. Wel moet aangetoond worden dat de oorzaak van de fout zodanig van aard is dat deze ook daadwerkelijk verder niet meer voorkomt. Extrapolatie is hierbij niet benodigd, als de fout hersteld kan worden is er wederom geen sprake meer van een financieel meetellende fout. |

Geconstateerde onrechtmatigheden kunnen worden hersteld door de gemeenteraad of het college.

Hiervoor zijn verschillende methodes beschikbaar:

1. Buitenwerkingstellen van artikelen door de gemeenteraad;  
De gemeenteraad kan een voorwaarde, zoals een artikel in een gemeenschappelijke verordening, buiten werking stellen. Deze voorwaarde heeft dan geen interne en externe werking meer, wat voorkomt dat het leidt tot een rechtmatigheidsfout.
2. Goedkeuring van werkwijzen door de gemeenteraad;  
De gemeenteraad kan een werkwijze goedkeuren, zoals het accepteren van te laat ingediende subsidieaanvragen. Dit besluit maakt de werkwijze rechtmatig via de indenniteitsprocedure.
3. Hardheidsclausule door het college.  
Het college kan per geval een onrechtmatigheid goedkeuren op basis van een hardheidsclausule. Dit geldt echter alleen voor specifieke gevallen en niet voor grootschalige onrechtmatigheden, deze bevoegdheid ligt bij de raad.

Naast het herstellen van een rechtmatigheid wordt onderzocht hoe de geconstateerde onrechtmatigheid in de toekomst voorkomen kan worden. Eventuele vervolgacties worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening.

Deze procedures en bevoegdheden zijn belangrijk voor het waarborgen van de rechtmatigheid en nauwkeurigheid van de financiële verslaglegging binnen een organisatie.

### **3.5 Monitoring**

De in de rapportage opgenomen fouten, onzekerheden en aanbevelingen zullen worden besproken met het lijnmanagement. Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor de opvolging van de constatering. De acties kunnen gericht zijn op voorkoming in de toekomst of op herstel van de geconstateerde fouten. De VIC zal frequent de status van de opvolging van de acties die zijn opgesteld naar aanleiding van bevindingen monitoren.

Tevens zal de VIC in samenwerking met de senior adviseur financiën zorgdragen voor de monitoring van de opvolging van de bevindingen uit de managementletter en het accountantsverslag.

## 4 Planning en rapportage

### Te controleren processen en planning

| Bedrijfsproces                 | Bedrag<br>(x 1.000) | Risicoprofiel | Planning                                | 2025 |
|--------------------------------|---------------------|---------------|-----------------------------------------|------|
| Lonen en salarissen            | 51.869              | M             | 2x per jaar                             | x    |
| Inkoop en aanbesteding         | 33.141              | H             | 2x per jaar                             | x    |
| Leges burgerzaken              | 982                 | L             | 1x per 3 jaar                           |      |
| Omgevingsvergunningen (leges)  | 1.025               | L             | 1x per 3 jaar                           |      |
| Parkeeropbrengsten             | 403                 | L             | 1x per 3 jaar                           |      |
| Verhuuropbrengsten             | 776                 |               | 1x per 3 jaar                           |      |
| Grondexploitatie               |                     | H             | 1x per jaar                             | x    |
| Belastingen en heffingen       | 23.080              | H             | 1x per jaar                             | x    |
| Sociaal domein WMO             | 12.631              | H             | 4x per jaar                             | x    |
| Sociaal domein jeugd           | 13.892              | H             | 4x per jaar                             | x    |
| Sociaal domein participatiewet | 17.708              | H             | 2x of 4x per jaar                       | x    |
| Leerlingenvervoer              | 1.099               | L             | 1x per 3 jaar                           |      |
| Subsidieverlening              | 9.630               | M             | 1x per jaar                             | x    |
| Treasury                       |                     | L             | 1x per 3 jaar, laatste controle in 2023 |      |
| Stamgegevens crediteuren       | n.v.t.              | H             | 1x per jaar                             | x    |
| Debiteuren                     | n.v.t.              | H             | 1x per 5 jaar, laatste controle in 2023 |      |
| Kasgelden                      | n.v.t.              | H             | 1x jaar                                 | x    |
| Memoriaalboekingen             | n.v.t.              | H             | 1x per jaar                             | x    |
| SiSa                           | n.v.t.              | M/H           | 1x per jaar                             | x    |

Bron bedragen: Begrotingscijfers 2025

Bij wijziging van systemen of naar aanleiding van bevindingen uit controles kan afgeweken worden van bovenstaande planning en kan een proces vaker gecontroleerd worden.

Gezien de invoering van het nieuwe systeem iFinanciën per 1 januari 2025 wordt dit jaar een controle uitgevoerd op de werking van het nieuwe systeem.

## 5 Bijlagen

### 5.1 Bijlage I Positionering en verantwoordelijkheden

In dit deze bijlage wordt ingegaan op de veranderende rollen en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad, het college en de accountant.

#### College

De verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur ligt, nu en straks, bij het College van B&W. Het College van B&W richt de administratie en interne beheersing zo in dat verantwoording kan worden afgelegd. Het gehele College is verantwoordelijk voor het waarborgen van de rechtmatigheid in de primaire processen. Het alleen toewijzen van de verantwoordelijkheid voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording aan de wethouder van financiën vermindert het collegiale karakter.

Onrechtmatigheden kunnen binnen de gehele organisatie ontstaan, en het aan alle wethouders om gepaste beheersmaatregelen te nemen en deze in de toekomst te voorkomen.

In details is het College dus verantwoordelijk voor:

- Het opstellen van de jaarrekening, waarin het vermogen en resultaat getrouw worden weergegeven volgens het BBV. Dit omvat de rechtmatigheidsverantwoording, waarin het college rapporteert over de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen posten, conform het normenkader.
- Het opzetten van een systeem van interne beheersing, inclusief het operationaliseren van het normenkader tot een rechtmatigheidstoetsingskader. Dit maakt het mogelijk de jaarrekening op te stellen en het normenkader voor financiële rechtmatigheid na te leven zonder materiële afwijkingen.

Volgens het model van de financiële verordening van de VNG is het college verantwoordelijk voor het voeren van een financiële administratie en het inrichten van een systeem van interne beheersing. Dit vormt de basis voor een betrouwbare jaarrekening.

De verantwoordelijkheid van het college voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording vereist dat de administratie adequaat onderbouwde beweringen bevat voor de rechtmatigheidsverantwoording. Het college borgt dat de rechtmatigheidsbevindingen centraal worden geregistreerd. Op basis van deze registratie kan het college:

- Inzicht krijgen in de aard en omvang van onrechtmatigheden;
- Ontwikkelingen in onrechtmatigheden volgen, zowel gedurende het jaar als over de jaren heen;
- Corrigerend optreden om onrechtmatigheden te voorkomen en zo nodig te herstellen;
- Risicogebieden identificeren en de interne beheersing tijdig aanscherpen door passende maatregelen te nemen.

Hierbij kan aan de volgende informatie gedacht worden:

- Uniek nummer/ omschrijving van de bevinding;
- Proces en proceseigenaar;
- Details taakveld/grootboek/balanspost of baat/last;
- De omvang van de financiële onrechtmatigheid (waarschijnlijk/exact en/of maximaal) en de periode waar deze op betrekking heeft;
- Het totaal aan financiële onrechtmatigheden en impact op de rechtmatigheidsverantwoording;
- Aanbevelingen en status opvolging;

- De keuze om wel of niet een herstelactie uit te voeren en status/tijdspad en impact voor het betreffende boekjaar;
- Of er sprake is van een bewuste keuze om af te wijken van wet- en regelgeving met verwijzing naar College- of een raadsbesluit.

Op grond van de financiële verordening is het College daarnaast ook verantwoordelijk voor het opzetten van een mix aan interne beheersmaatregelen. Daarbij kan gedacht worden aan:

- Interne beheersing in de lijnorganisatie (voldoende control technische functiescheiding, primaire registratie geborgd, voorgeschreven workflow, voorgeschreven formats voor beschikkingen en toetsingsrapportages etc.);
- Werkzaamheden door ondersteunende afdelingen (planning & control, inkoopadviseurs, juridische zaken enz.);
- Verbijzonderde interne controle (VIC) en/of een interne auditfunctie.

### **Gemeenteraad**

De invoering van het dualisme in 2002 was bedoeld om de verhouding tussen de raad en het college beter in balans te brengen. Het college voert het beleid uit en de gemeenteraad stelt vooraf de kaders vast en controleert achteraf.

De jaarrekening is van groot belang voor de controlefunctie. Op basis van artikel 213 van de Gemeentewet stelt de gemeenteraad de financiële verordening vast. Met deze verordening waarborgt de gemeenteraad dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst. Hierbij speelt de accountantscontrole een belangrijke rol. Bij de invoering van het dualisme werd bepaald dat de gemeenteraad de opdrachtgever is voor de accountant.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording ondersteunt de dialoog tussen de gemeenteraad en het College over financiële rechtmatigheid. Het doel is om de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad te versterken. Hierbij is het belangrijk dat de gemeenteraad:

- de verantwoordingsgrens vaststelt (tussen de 0 en 3 procent);
- aan het college en B&W aangeeft voor bepaalde onderwerpen de rechtmatigheid in de bedrijfsvoering paragraaf op te nemen.

### **Accountant**

De accountant stelt de getrouwheid van de jaarrekening vast, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. De accountant zal primair toetsen of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij dus ook of de rechtmatigheidsverantwoording voldoet aan de verslaggevingsrichtlijnen.

Bij de start van de controle beoordeelt de accountant of de noodzakelijke interne beheersmaatregelen aanwezig zijn. Hierbij wordt gekeken of de risico's op materiële afwijkingen op het gebied van getrouwheid en rechtmatigheid voldoende worden beheerst.

## 5.2 Bijlage II Normenkader 2025

Vastgesteld door de raad dd. 24 juni 2025

| Nr. | Programma | Externe wet en regelgeving                                                                                                                                                                                                                                                                             | Interne regelgeving (citeertitel)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1   | 1. Leven  | Wet Kinderopvang                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Verordening Wet kinderopvang gemeente Venray (2004)<br>Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet kinderopvang Gemeente Venray, 2020<br>Subsidieregeling peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie gemeente Venray (2025)<br>Beleidskader Peuteropvang en VVE (2023-2026)                                                                                                                                                                                                      |
| 2   | 1. Leven  | Wet Schuldsanering Natuurlijke personen (WSNP)<br>Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs)                                                                                                                                                                                                          | Beleidsregels Lage inkomens en geldzorgen 2025 gemeente Venray                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 3   | 1. Leven  | Participatiewet<br>Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkeloze werknemers<br>Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkeloze gewezen zelfstandigen<br>Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (WMO 2015)<br>Wet Inburgering 2021 (Wi 2021) | Verordening Sociaal Domein 2025 gemeente Venray<br>Beleidsregels Participatie 2025 gemeente Venray<br><br>Beleidsregel brede ondersteuning hersteloperatie toeslagen (2024)<br>Beleidsregels terug- en invordering bedrijfskapitaal TOZO Gemeente Venray 2022                                                                                                                                                                                                                              |
| 4   | 1. Leven  | Jeugdwet                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Besluit nadere regels jeugdhulp gemeente Venray 2025<br>Subsidieregeling Jeugd en Gezin gemeente Venray (2024)<br>Subsidieregeling regionaal innovatiebudget WMO (2024)<br>Beleidsregel tegemoetkoming kosten op basis van Sociaal Medische Indicatie (SMI) 2023<br>Subsidieregeling jeugdbescherming en jeugdreclassering 2023 Noord-Limburg<br>Afwegingskader regionaal budget Jeugd t.b.v. transformatie, preventie, vroegsignalering en versterken omgeving Regio Noord-Limburg (2022) |

| <b>Nr.</b> | <b>Programma</b> | <b>Externe wet en regelgeving</b>                                                                                       | <b>Interne regelgeving (citeertitel)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5          | 1. Leven         | Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO 2015)                                                                           | Subsidieregeling Ondersteuning en Zorg gemeente Venray (2025)<br>Besluit nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2025 gemeente Venray<br>Subsidieregeling accommodaties sport en jeugd gemeente Venray (2025)<br>Subsidieregeling leefbaarheid, vitale gemeenschappen en inwonersparticipatie gemeente Venray (2024)<br>Subsidieregeling sport, bewegen en gezondheid gemeente Venray_2 (2024)<br>Subsidieregeling meedoen gemeente Venray (2024)<br>Beleidsregel landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang 2022<br>Beleidsregels landelijke toegankelijkheid beschermd wonen 2022 |
| 6          | 1. Leven         | Wet op het voortgezet onderwijs<br>Wet op het primair onderwijs<br>Wet op de Expertisecentra<br>Leerlingenvervoer (LLV) | Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Venray 2022<br>Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Venray 2021<br>Verordening procedure overleg huisvesting onderwijs gemeente Venray<br>Besluit nadere regels Leerlingenvervoer 2025 Gemeente Venray                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 7          | 1. Leven         | Gemeentewet                                                                                                             | Subsidieregeling Innovatiefonds Cultuur Venray (2022-2025)<br>Subsidieregeling kunst en cultuur gemeente Venray (2024)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 8          | 1. Leven         | Gemeentewet                                                                                                             | Verordening Lijkbezorgingsrechten 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 9          | 1. Leven         | Gemeentewet                                                                                                             | Besluit nadere regels gemeentelijke begraafplaats Venray<br>Beheersverordening gemeentelijke begraafplaats Venray 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 10         | 2. Wonen         | Gemeentewet                                                                                                             | Algemene plaatselijke verordening gemeente Venray 2024                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 11         | 2. Wonen         | Winkeltijdenwet                                                                                                         | Winkeltijdenverordening Venray 2019                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 12         | 2. Wonen         | Algemene wet bestuursrecht                                                                                              | Subsidieregeling Evenementen gemeente Venray (2024)<br>Subsidiebeleid evenementen (2019)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 13         | 2. Wonen         | Gemeentewet                                                                                                             | Subsidieregeling Klimaatadaptatie gemeente Venray (2024)<br>Subsidieregeling energietransitie gemeente Venray (2024)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 14         | 2. Wonen         | Woningwet<br>Wet algemene bepalingen omgevingsrecht<br>Besluit omgevingsrecht                                           | Verordening adviesbureau ruimtelijke kwaliteit (2023)<br>Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Adviesbureau<br>Omgevingskwaliteit gemeente Venray (2024)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

| <b>Nr.</b> | <b>Programma</b> | <b>Externe wet en regelgeving</b>                                                                  | <b>Interne regelgeving (citeertitel)</b>                                                                                                                                                                                                 |
|------------|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 15         | 2. Wonen         | Wet ruimtelijke ordening<br>Besluit ruimtelijke ordening<br>Besluit omgevingsrecht<br>Omgevingswet | Besluit nadere regels Nadeelcompensatieregeling kabels en leidingen gemeente Venray (2023)<br>Besluit nadere regels schaderegeling ingravingen kabels en leidingen gemeente Venray<br>Verordening nadeelcompensatie gemeente Venray 2024 |
| 16         | 2. Wonen         | Wet ruimtelijke ordening (Grexxwet)                                                                | Nota grondbeleid 2023                                                                                                                                                                                                                    |
| 17         | 2. Wonen         | Gemeentewet<br>Wet milieubeheer<br>Wet algemene bepalingen omgevingsrecht                          | Afvalstoffenverordening Venray (2024)<br>Verordening afvalstoffenheffing 2025<br>Besluit nadere regels afvalstoffenverordening Venray                                                                                                    |
| 18         | 2. Wonen         | Besluit erfgoedwet archeologie                                                                     | Erfgoedverordening Venray 2024<br>Subsidiereregeling cultureel erfgoed gemeente Venray (2024)                                                                                                                                            |
| 19         | 2. Wonen         | Wet op de kansspelen                                                                               | Speelautomatenhalverordening (1995)                                                                                                                                                                                                      |
| 20         | 2. Wonen         | Wet veiligheidsregio's                                                                             | Brandbeveiligingsverordening gemeente Venray 2010                                                                                                                                                                                        |
| 21         | 3. Werken        | Wet op de bedrijven-investeringszones                                                              | Verordening Bedrijveninvesteringszone Smakterheide 2025                                                                                                                                                                                  |
| 22         | 3. Werken        | Gemeentewet                                                                                        | Subsidiereregeling vrijetijdseconomie gemeente Venray (2024)<br>Subsidiereregeling Ondernemersfonds Venray-centrum (2025-2028)<br>Subsidiereregeling Stimulering Centrum gemeente Venray (2025)                                          |
| 23         | 3. Werken        | Gemeentewet                                                                                        | Parkeerbelastingverordening Venray 2025<br>Parkeerverordening Venray 2016                                                                                                                                                                |
| 24         | 3. Werken        | Gemeentewet                                                                                        | Verordening Reclamebelasting 2025                                                                                                                                                                                                        |
| 25         | 3. Werken        | Gemeentewet                                                                                        | Verordening rioolheffing 2025<br>Verordening rioolaansluitrecht 2025<br>Subsidiereregeling afkoppelen hemelwater gemeente Venray (2024)                                                                                                  |
| 26         | 3. Werken        | Provinciaal Omgevingsplan Limburg                                                                  | Verordening Starterslening gemeente Venray 2021                                                                                                                                                                                          |
| 27         | 4. Besturen      | Wet dieren                                                                                         | Verordening dode gezelschapsdieren gemeente Venray (2017)                                                                                                                                                                                |

| <b>Nr.</b> | <b>Programma</b>                                 | <b>Externe wet en regelgeving</b>                                    | <b>Interne regelgeving (citeertitel)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 28         | 4. Besturen                                      |                                                                      | Wegsleeperverordening Venray 2018<br>Beleidsregels wegsleeperverordening Venray 2018                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 29         | 1. Leven<br>2. Wonen<br>3. Werken<br>4. Besturen | Algemene wet bestuursrecht                                           | Algemene subsidieverordening gemeente Venray (2024)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 30         | 2. Wonen<br>3. Werken<br>4. Besturen             | Interreg IV, Interreg V, Interreg VI, EFRO 2014-2020, EFRO 2021-2027 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 31         | 4. Besturen                                      | Wet gemeenschappelijke regelingen (controle obv Jaarrekening)        | Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord<br>Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord<br>Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo<br>Modulaire Gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord<br>Toezicht en Handhavingsorganisatie Horst aan de Maas en Venray<br>Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Noord Limburg West (NLW)<br>Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz<br>Gemeenschappelijke regeling regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord<br>Samenwerkingsovereenkomst Venray - Horst aan de Maas (2021) |
| 32         | 4. Besturen                                      |                                                                      | Subsidieverordening Innovatiefonds Regio Noord-Limburg (2023)<br>Subsidieverordening investeringsagenda regio Noord-Limburg (2024)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 33         | 4. Besturen                                      | Algemene wet bestuursrecht                                           | Verordening Commissie Bezwaarschriften (2021)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 34         | 4. Besturen                                      | Gemeentewet                                                          | Havenverordening Venray 2017<br>Verordening havengelden 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 35         | 4. Besturen                                      | Gemeentewet                                                          | Verordening verblijfbelasting 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| <b>Nr.</b> | <b>Programma</b> | <b>Externe wet en regelgeving</b>                                      | <b>Interne regelgeving (citeertitel)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------|------------------|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 36         | 4. Besturen      | Gemeentewet                                                            | Verordening waternverblijfsbelasting 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 37         | 4. Besturen      | Gemeentewet                                                            | Marktverordening gemeente Venray 2017<br>Verordening marktgelden 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 38         | 4. Besturen      | Gemeentewet                                                            | Legesverordening 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 39         | 4. Besturen      | Gemeentewet                                                            | Verordening onroerende-zaakbelastingen 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 40         | 4. Besturen      | Invorderingswet                                                        | Wijziging leidraad invordering gemeentelijke heffingen van de gemeente Venray (2017)<br>Wijziging leidraad invordering gemeentelijke heffingen van de gemeente Venray 2018<br>Beleidsregel ambtshalve vermindering (2019)<br>Leidraad invordering gemeentelijke heffingen 2019<br>Uitvoeringsregeling gemeentelijke heffingen 2020<br>Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Venray |
| 41         | 4. Besturen      | Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 42         | 4. Besturen      |                                                                        | Regeling reis-en verblijfskosten gemeente Venray                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 43         | 4. Besturen      | Fiscale wetgeving Sociale verzekeringswetten                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 44         | 4. Besturen      | Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 45         | 4. Besturen      | Ambtenarenwet 2017.<br>Wet normalisering rechtspositie ambtenaren 2020 | Arbeidsvoorwaardenregeling gemeente Venray (2018)<br>CAO gemeenten en personeelshandboek                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 46         | 4. Besturen      | Burgerlijk Wetboek                                                     | Verordening garantstelling gemeente Venray (2011)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 47         | 4. Besturen      | Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)      | Financiële verordening gemeente Venray (2024)<br>Nota Reserves en Voorzieningen 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 48         | 4. Besturen      | Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)      | Financiële verordening gemeente Venray (2024) - Beleid vaste activa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

| <b>Nr.</b> | <b>Programma</b> | <b>Externe wet en regelgeving</b>                                                                                        | <b>Interne regelgeving (citeertitel)</b>                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 49         | 4. Besturen      | Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)                                                        | Financiële verordening gemeente Venray (Verordening artikel 212 Gemeentewet)<br>Controleverordening gemeente Venray (Verordening artikel 213 Gemeentewet)<br>Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Venray (Verordening artikel 213a Gemeentewet) |
| 50         | 4. Besturen      | Wet financiering decentrale overheden (FIDO)<br>Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden                    | Financiële verordening gemeente Venray (2024) - Treasurystatuut gemeente Venray (2010)                                                                                                                                                                                        |
| 51         | 4. Besturen      | Aanbestedingswet 2012<br>Aanbestedingsbesluit<br>Gids Proportionaliteit                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 52         | 4. Besturen      | Financiële verhoudingswet<br>Algemene uitkering gemeentefonds                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 53         | 4. Besturen      | Wet normering topinkomens                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 54         | 4. Besturen      | Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 55         | 4. Besturen      | Wet BasisRegistratie Personen (Wet Brp)<br>Besluit basisregistratie personen<br>Algemene Verordening Gegevensbescherming | Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen gemeente Venray 2014<br>Regeling beheer en toezicht Burgerzaken gemeente Venray 2020                                                                                                                               |
| 56         | 4. Besturen      | Wet basisregistraties adressen en gebouwen (BAG)                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 57         | 4. Besturen      | Wet markt en overheid                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 58         | 4. Besturen      | Gemeentewet                                                                                                              | Verordening burgerinitiatief gemeente Venray (2018)                                                                                                                                                                                                                           |

### **5.3 Bijlage III Controleprotocol**

CONTROLEPROTOCOL VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE OP DE JAARREKENING VAN DE  
GEMEENTE VENRAY 2024-2027

*Aanpassing per 1-1-2025 i.v.m. wettelijke wijziging tolerantiegrenzen BBV en BADO. Zie 'Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstolerantie'*

## **1 Inleiding**

In artikel 213 van de Gemeentewet is opgenomen dat iedere gemeente een controleverordening dient op te stellen. In het verlengde van de controleverordening is dit controleprotocol opgesteld. In dit protocol wordt door de raad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole, het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en het financiële beheer zoals uitgeoefend door of namens het college.

Het controleprotocol wordt geactualiseerd als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. De huidige actualisatie, per 1-1-2025, is nodig door de wettelijke wijziging van de tolerantiegrenzen vanuit BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) en BADO (Besluit accountantscontrole decentrale overheden), zie ook het onderdeel 'goedkeurings- en rapporteringstolerantie'.

## **2 Doelstelling**

Dit nieuwe controleprotocol voor 2024 tot en met 2027 (en eventuele verlengingsopties) heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole.

## **3 Wettelijk kader**

In artikel 213 (lid 2) van de Gemeentewet staat dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst voor de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor de te hanteren goedkeuringstoleranties- en rapporteringstoleranties.

## **4 Algemene uitgangspunten voor de controle**

Op 27-02-2024 is op basis van een Europese aanbesteding een raamovereenkomst gesloten met PricewaterhouseCoopers Accountants NV te Eindhoven voor de controlewerkzaamheden van de boekjaren 2024 tot en met 2027, met een optie van verlenging maximaal 4 maal 1 jaar.

De accountantscontrole van de jaarrekening is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

De accountant stelt de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording vast over:

- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen die in het jaarlijks vast te stellen normenkader zijn opgenomen, voor zover dit de besluitvorming van de raad betreft inzake het financieel beheer;
- de informatie in de rechtmatigheidsverklaring van het college;

- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 GW (in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wet en normering topinkomens WNI).

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 GW, alsmede de uitgangspunten van de Commissie BBV, aanwijzingen die volgen uit het BADO en de Controle –en Overige Standaarden (COS genoemd) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

## **4.1 Uitleg begrippen**

In deze paragraaf volgt een uitleg van de belangrijkste begrippen en hun betekenis.

### *Getrouwheid*

Bij de controle van de getrouwheid gaat de accountant na of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten, als de grootte en samenstelling van het vermogen. Een getrouw beeld houdt in dat de uitkomsten van het gevoerde financieel beheer getrouw in de jaarrekening worden weergegeven, waarbij rekening is gehouden met het doel waarvoor de verantwoording is opgesteld. In het geval van de gemeente is het doel van de jaarrekening het afleggen van verantwoording aan de raad over de realisatie van de begroting. Een getrouw beeld impliceert dat de jaarrekening niet zodanige fouten en/of onzekerheden bevat dat het oordeel van de gebruiker (de gemeenteraad) beïnvloed wordt.

### *Rechtmatigheid*

Met ingang van boekjaar 2023 is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) dat "de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen", dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen".

## **5 Goedkeurings- en rapporteringstolerantie**

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling. De controle wordt zo ingericht dat er voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording.

### **5.1 Goedkeuringstolerantie**

De goedkeuringsgrens is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle aangeeft, die in de jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. In het BADO zijn minimumeisen voor de te hanteren goedkeuringstoleranties bij de controle van de jaarrekening voorgeschreven.

De gemeenteraad mag de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen. Dit moet dan bij dit controleprotocol worden vastgesteld door de raad en worden toegelicht in de controleverklaring. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

*Vanaf jaarrekening 2025 zijn in het BADO en het BBV wetswijzigingen gepubliceerd voor de rechtmatigheidsverantwoording en goedkeuringstolerantie. Door de aanpassingen is de rechtmatigheidsverantwoording wettelijk verankerd. Daarnaast is in artikel 2 van het BADO de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole veranderd in 2%, voor afwijkingen én onzekerheden bij elkaar opgeteld.*

*Als basis voor het berekenen van de goedkeuringstolerantie wordt uitgegaan van de totale lasten, **exclusief** toevoegingen aan de reserves.*

In de onderstaande tabel staan de minimumeisen voor de goedkeuringstolerantie.

| Goedkeuringstolerantie                                                       | Goedkeurend | Bij overschrijding                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------|-------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Fouten in de jaarrekening +<br>Onzekerheden in de controle<br><br>(% lasten) | ≤ 2%        | 2-4%: oordeel met beperking<br>>4%: afkeuring of oordeelsonthouding<br>(volgens BADO) |

Tabel: goedkeuringstoleranties

De accountant volgt het BADO en stelt de grensbedragen vast aan de hand van de definitief vastgestelde jaarrekening.

## 5.2 Verantwoordingsgrens

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de verantwoordingsgrens onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd:

De verantwoordingsgrens is een vastgesteld bedrag, een percentage van de totale lasten van een gemeente, boven welk het college financiële fouten of onduidelijkheden moet melden in de rechtmatigheidsverantwoording aan de gemeenteraad.

De verantwoordingsgrens is vastgelegd op maximaal 2% van de lasten (exclusief mutaties en reserves), waar eerder de grens op 3% lag.

## 5.3 Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie(s) is een bedrag dat gelijk is aan, of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van het bedrag van de rapporteringstolerantie(s) vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen.

Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

De gemeente Venray heeft zich geconformeerd aan het voorstel van de accountant om de rapporteringstolerantie te berekenen door 0,10% te rekenen over de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves.

De accountant heeft zelf ook een verantwoordelijkheid bij de weging van de invulling van de controle en de rapportage. Als een afwijking relevant is voor de oordeelsvorming en het bedrag ligt beneden de rapporteringstolerantie, dan wordt ook daarover door de accountant gerapporteerd.

## **6 Reikwijdte rechtmatigheidscontrole**

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen zijn in het Normenkader. Het Normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad.

De controle op rechtmatigheid is uitsluitend van toepassing voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.

De Commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. De standaardtekst zal door de gemeente opgenomen worden in de jaarrekening.

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- 1 Begrotingscriterium;
- 2 Voorwaardencriterium;
- 3 Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O).

### *1. Het begrotingscriterium*

Het begrotingscriterium wordt in de toelichting op het BBV als volgt omschreven:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.”

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de raad is gerespecteerd. Dit houdt in dat de financiële beheers handelingen moeten passen binnen de door de raad vastgestelde begroting, inclusief toelichtingen en begrotingswijzigingen.

Alleen een begrotingsoverschrijding die onrechtmatig is wordt vermeld in de rechtmatigheidsverantwoording. Uitgangspunten voor verschillende situaties die mogelijk zijn bij begrotingsafwijkingen zijn opgenomen in artikel 5 en 12 van de Financiële Verordening van de gemeente.

## *2. Het voorwaarden criterium*

Besteding en inning van gelden door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de (eigen) gemeentelijke regelgeving, of met andere woorden: het voorwaarden criterium.

De precieze invulling verschilt per wet, regeling en verordening. De voorwaarden hebben over het algemeen betrekking op:

Recht, hoogte en duur (onderdeel financiële rechtmatigheid)

- Omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project
- De heffing- en/of declaratiegrondslag
- Normbedragen

Overige aspecten (geen onderdeel financiële rechtmatigheid)

- De bevoegdheden
- Administratieve bepalingen
- Het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken
- Aan het houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.

## *3. Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium*

Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium) kan het best uitgelegd worden door de begrippen afzonderlijk te beschrijven.

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van informatie betreft een bewuste misleiding om een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. In een dergelijke situatie is sprake van misbruik. Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties.

Bij oneigenlijk gebruik van overheidsgelden wordt feitelijk gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving. Daarmee zijn dergelijke handelingen niet onrechtmatig. Wel is sprake van het in strijd handelen met het doel en de strekking van de wet- en regelgeving. Indien de wet- en regelgeving oneigenlijk gebruik mogelijk maakt ('de mazen van de wet') is het blijkbaar noodzakelijk dat de wet- en regelgeving wordt aangepast en/of wordt duidelijker toegelicht. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving. Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet.

De gemeente Venray heeft haar beleid op het gebied van misbruik en oneigenlijk verwoord in de nota Misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen.

# **7 Verantwoording specifieke uitkeringen (SiSa)**

In de jaarrekening legt de gemeente ook verantwoording af over specifieke uitkeringen (subsidies en bijdragen) die vallen onder SiSa. Jaarlijks publiceert het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het overzicht welke specifieke ontvangen subsidies en bijdragen vanuit het Rijk en de provincie onder de SiSa moeten worden opgenomen. De accountant controleert de verantwoordingen op fouten en onzekerheden en rapporteert hierover in het accountantsverslag.

Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) schrijft rapporterings-toleranties voor de SiSa voor. In de onderstaande tabel staan de rapporteringstoleranties voor de SiSa.

| <b>Financiële omvang specifieke uitkering</b> | <b>Rapporteringstolerantie</b> |
|-----------------------------------------------|--------------------------------|
| ≤ € 125.000                                   | € 12.500                       |
| € 125.000 - € 1.000.000                       | 10 % van de financiële omvang  |
| > € 1.000.000                                 | € 125.000                      |

Voor de goedkeuringstoleranties zijn geen voorschriften. De verantwoording van de specifieke uitkeringen is een onderdeel van de jaarrekening. Daarom hanteert de raad dezelfde goedkeuringstoleranties voor de SiSa die ook voor de overige onderdelen van de jaarrekening gelden.

## **8 Communicatie- en rapportagemomenten**

Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant en de auditcommissie. De auditcommissie is samengesteld uit raadsleden met als adviseurs de portefeuillehouder financiën (op afroep; afhankelijk van het onderwerp), de concerncontroller, de gemeentesecretaris (op afroep; afhankelijk van het onderwerp) en de accountant. Secretaris van de commissie is de raadsgriffier.

### **8.1 Interim-controles**

In de tweede helft van elk boekjaar wordt door de accountant de interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten daarvan wordt een managementletter uitgebracht. Bestuurlijk relevante zaken worden – op grond van de overeengekomen rapportagewensen - ook aan de gemeenteraad gerapporteerd.

### **8.2 Rapport van bevindingen**

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een rapport van bevindingen uitgebracht aan de Raad en in afschrift aan het College van Burgemeester en Wethouders. In het rapport van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie.

Inhoud van rapport van bevindingen: controle op de getrouwheid van de jaarrekening en een oordeel over de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen. Daarnaast resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringstolerantie. Relatie tussen de controletolerantie ingevolge controleverordening en de feitelijke bevindingen.

### **8.3 Accountantsverklaring**

In de accountantsverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst omtrent de getrouwheid van de jaarrekening weergegeven. Deze accountantsverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het College van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.